

Festival
súčasnej
klasickej
hudby
33. ročník

NSH
nová
slovenská
hudba

November 2025

Bratislava | Košice | Žilina

Spolok slovenských skladateľov | sssk.sk

**33. ročník festivalu súčasnej klasickej hudby
Nová slovenská hudba**

**7. – 20. novembra 2025
Bratislava • Košice • Žilina**

Milí priaznivci novej slovenskej hudby!

*Festival **Nová slovenská hudba** vstupuje do svojho 33. ročníka s ponukou podujatí v Bratislave, Košiciach a Žiline. Na šiestich koncertoch v rozpätí od 7. do 20. novembra 2025 zaznejú väčšie vokálno-inštrumentálne diela, koncertantné skladby, v ktorých sa predstavia renomovaní sólisti, akými sú Milan Paľa, Roman Patkoló či Branislav Dugovič, ale aj kompozície pre sláčikové kvarteto a rôzne komorné zostavy. Festival predstaví hudbu takmer troch desiatok slovenských skladateľiek a skladateľov v domácich alebo svetových premiérach. Popri Štátnej filharmónii Košice a Štátnom komornom orchestri Žilina budú jeho tradičnými hosťami Slovenská filharmónia a Symfonický orchester Slovenského rozhlasu, dva komorné koncerty zastrešia telesá s dlhoročnými skúsenosťami v oblasti súčasnej hudby, Mucha Quartet a EnsembleSpectrum.*

7/11/25 | Piatok | 19:00

Koncertná sieň
Slovenskej Filharmónie
Bratislava

Slovenská filharmónia
Slovenský filharmonický zbor
Hilda Gulyás *soprán*
Matúš Šimko *tenor*
Petra Torkošová *zbormajsterka*
Ondrej Olos *dirigent*

Ľuboš BERNÁTH ***Symfónia č. 2 „Via lucis“***
pre miešaný zbor a orchester

1. In principio erat Verbum
2. O nata lux de lumine
3. Et habebat in dextera manusua

Lukáš BORZÍK ***Matka***
symfónia pre soprán, tenor, miešaný
zbor a orchester

Program otváracieho koncertu vyplnia dve diela s podtitulom symfónia. Obe s nezastupiteľnou vokálnou zložkou, s účasťou zboru aj sólistov, obe s duchovnou tematikou. Ľuboš Bernáth sa v symfónii *Via lucis* nechal inšpirovať novozákonnými textami z mystickej jánovskej tradície. Úryvky z *Evanjelia podľa Jána a Jánovho zjavenia* necháva zaznieť v latinčine. Naproti tomu, Lukáš Borzík v symfónii *Matka* zhudobňuje text v slovenčine, v sérii dvanástich modlitieb k Panne Márii za dvanásť čností ticha, ponúkajúc opäť nový pohľad na obsahovú náplň pojmu *symfónia*.

Ľuboš BERNÁTH

(1977)

po úspešnom ukončení štúdia v odbore skladba na VŠMU v Bratislave v triede prof. Jevgenija Iršaia pôsobil do roku 2009 ako doktorand na katedre teórie hudobného umenia VŠMU pod vedením Ladislava Kačica. Od roku 2008 pôsobí na Štátnom konzervatóriu v Bratislave ako pedagóg skladby a teoretických predmetov. V súčasnosti pôsobí pedagogicky na katedre hudobnej teórie na VŠMU v Bratislave, kde vyučuje skladbu, hudobnú teóriu a analýzu, cvičenia v kontrapunkte a harmónii, kurz kompozície a iné teoretické predmety. Popri pedagogickej činnosti sa ako skladateľ a dirigent zúčastňuje mnohých domácich a zahraničných hudobných festivalov, ako napr. Nová slovenská hudba, Melos Étos, Orfeus a i. Od roku 2010 aktívne spolupracuje s libretistom a operným režisérom Tomášom Surým, s ktorým vytvorili nasledovné tituly: operu Margita a Besná, oratórium Svätý Martin a Duch Svätý, balet Berona, vianočnú kantátu Pole pastierov, piesňové cykly Prebúdzanky, Vyznania, Byla láska, Dievča a les, koncertné arietty Seba som stretla, Ostrov zázračného života a mnohé iné. V roku 2013 získal Cenu Jána Levoslava Bellu za duchovnú kantátu Ó Mitissima Virgo Mária. Od roku 2020 pôsobí pedagogicky aj na Janáčkovej akadémii múzických umení v Brne. V súčasnom období aktívne spolupracuje s orchestrom Hilaris a orchestrom Zoe.

Symfónia č. 2 „Via lucis“ pre miešaný zbor a orchester bola dokončená v lete roku 2020. Po dopísaní som ju venoval môjmu milému kolegovi Ladislavovi Kačicovi k jeho 70-tim narodeninám a je mi nesmierne ľúto, že sa premiéry už, bohužiaľ, nedožil. Práve druhá symfónia otvára moju novú koncepciu akýchsi veľkých duchovných kántát-symfónií, v ktorých jednu z dôležitých úloh zohráva sakrálny text, duchovné slovo, ktorého úloha je aj v tomto prípade zverená veľkému miešanému zboru. Na túto tradíciu som následne naviazal aj v ďalších symfóniách č. 3 a č. 4. Aj v symfónii č. 2, podobne ako vo viacerých dielach z tohto obdobia, sa silne objavuje séria archetypálnych prvkov známych zo starších období európskej hudby, predovšetkým princíp kontrastu a sonátového dramatismu známeho u Beethovena, Brahmsa, Mahlera, Brucknera a ďalších skladateľov. Druhou dôležitou charakteristikou je koncertantný princíp, ktorý ako protipól k textu funguje v čisto inštrumentálnych konštrukciách v orchestri. Symfónia č. 2 má podtitul *Via lucis*, teda v preklade cesta svetla, a má tri časti s jednotlivými názvami: *In principio erat Verbum*, ktorá prináša a následne spracováva úryvky z Jánovho evanjelia (Jn 1, 1-5, Jn 3, 19-21, Jn 5, 35, Jn 9, 5 a Jn 12, 46), *O nata lux de lumine*, ktorá vychádza z rovnomenného

večerného hymnu využívaného na sviatok premenenia Pána, a *Et habebat in dextera manusua*, ktorá spracováva úryvky zo Zjavenia sv. Jána (Jn 22, 3-5, Jn 21, 10, Jn 21, 22-25 a Jn 8,12). Základným ideovým oblúkom, ktorý má zvýrazniť základnú pointu celého diela, je výzva na nasledovanie svetla vnútorná prosba a apel autora k návratu k archetypálnemu odkazu humanizmu medzi ľuďmi, návrat k dialógu a pokojnému spolunažívaniu, šíreniu dobra a lásky. Práve preto vnímam toto dielo ako svoju naliehavú vnútornú modlitbu, v ktorej prosím o pokoj, dobro a mier medzi ľuďmi symbolicky – cestou, ktorá nasleduje Svetlo.

L'uboš Bernáth

Lukáš BORZÍK

(1979)

patrí k výrazným slovenským skladateľským osobnostiam. Získal rad domácich i medzinárodných ocenení. Okrem pravidelného zaraďovania jeho kompozícií na reprezentatívne albumy slovenskej hudobnej tvorby nahral päť profilových CD nosičov. Borzíkova komorná a orchestrálna tvorba je pravidelne uvádzaná na domácich i zahraničných pódiumoch poprednými interpretmi, komornými zoskupeniami a symfonickými orchestrami. Borzík kreuje svoj individuálny hudobný jazyk, ktorý je založený na uplatňovaní rekontextualizácie a syntézy kompozičných princípov modalít, tonality, rozšírenej tonality a používaní bitonálnych, polymodálnych, atonálnych, dvanásťtónových a seriálnych postupov v nových zaujímavých kontextoch. Jeho hudobná poetika zahŕňa viaceré hudobné elementy slúžiace ako prostriedky na mnohotvárne budovanie štruktúry. Súhrne a celistvo siaha po všetkých výtvarných európskej klasickej hudby. Cit pre takto koncipované hudobné diela vyrastá z jeho vnútorného presvedčenia a vnímania sveta, ktoré čerpá z teológie, filozofie, poézie, literatúry, architektúry či výtvarného umenia. To sa prejavuje nielen vo vonkajšej formovej stránke, ale aj vo vnútornej obsahovej, naplňajúc tak duchovný rozmer hudby.

Dielo **Matka**, symfóniu pre soprán, tenor, miešaný zbor a orchester, v ktorej zhudobňujem 12 modlitieb za čnosti ticha, som začal písať v roku 2021. Silnou inšpiráciou bola pre mňa ikona Panny Márie, Matky ticha, a hĺbka jednotlivých slov modlitieb. Na ikone je vyobrazená, citujem: „*Mária, ktorá si kladie ukazovák na ústa, vyzýva predovšetkým k tomu, aby sme iných neohovárali a aby sme každému prejavovali citlivosť a lásku. Ikonu zhotovila rehoľná sestra z najväčšieho benediktínskeho kláštora Mater Ecclesiae, ktorý sa nachádza na malom ostrove San Giulio na jazere Orta (Taliansko). Sestru o to požiadal kapucínsky kňaz brat Emiliano, ktorý sa venuje*

privádzaniu ľudí k duchovnému tichu. Ikona je umiestnená v kapucínskom kláštore v talianskom meste Penne. Jej kópia bola v roku 2015 darovaná pápežovi Františkovi. Ikona oslovila pápeža natoľko, že ju nechal zavesiť vedľa hlavného vchodu do Apoštolského paláca, ktorým prechádza každý, kto ho chce navštíviť. O rok neskôr pápež požehnáva pôvodnú ikonu Panny Márie, Matky ticha, a na zadnú stranu dáva napísať zlatým perom: „Neublížuj nikomu svojimi ústami !.“

Lukáš Borzík

Modlitby za 12 čností ticha

1. Ticho

Ó, Mária, Matka ticha, prosím ťa o dar vnútorného stíšenia sa, aby som mohol načúvať Božiemu hlasu v mojom vnútri. Amen.

2. Počúvanie

Ó, Mária, Matka, ktorá počúvaš, daj mi vieru počúvať a uskutočňovať slovo utrpenia a svetla tvojho Syna Ježiša. Amen.

3. Pokora

Ó, Mária, Matka pokory, je vo mne kúsok neba i zeme, daj mi milosť byť láskavým k mojim blízkym a pokorným pred Bohom. Amen.

4. Radosť

Ó, Mária, Matka radosti, daj, aby moja duša vebila zázraky Božej Lásky. Amen.

5. Pozornosť

Ó, Mária, ktorá si bola pozorná voči Božiemu synovi, udeľ mi tú milosť, aby som bol aj ja pozorný voči Bohu a voči bratom a sestrám, ktorí ma obklopujú. Amen.

6. Čakanie

Ó, Mária, Matka čakania, nauč ma očakávať Boha s trpezlivosťou a vytrvalosťou, aby som plnil iba Božiu vôľu. Amen.

7. Vyváženosť

Ó, Mária, Matka vyváženosť, daj, aby som našiel správnu rovnováhu medzi mlčaním a hovorením, prácou a oddychom, modlitbou a apoštolátom. Amen.

8. Poslušnosť

Ó, Mária, Matka poslušnosti, ako nebeská Matka vlož do môjho srdca srdce svoje spolu s tichým a pokorným srdcom svojho Syna, ktorý sa zriekol seba samého, aby bol poslušný nebeskému Otcovi. Amen.

9. Stálosť

Ó, Mária, Matka stálosti, prosím o stálosť srdca a mysle, aby som každý deň niesol svoj kríž pozdĺž Kalvárie a na vrch Tábor. Amen.

10. Čistota

Ó, Mária, vždy Panna, daruj mi čisté srdce plné nežnosti a opravdivej lásky ku všetkým stvoreniam. Amen.

11. Dôvera

Ó, Mária, Matka dôvery, oslobod' ma od strachu a smútku a nahrad' ich pokojom, radosťou a nádejou, aby moja dôvera v Boha otvorila cestu pre Jeho zázraky. Amen.

12. Milosrdenstvo

Ó, Mária, Matka milosrdenstva, ukrývam svoj život pod tvoj plášť, urob ma nástrojom pokoja, odpustenia a milosrdenstva. Amen.

Hilda GULYÁS

(1978)

je absolventkou Konzervatória v Bratislave v odboroch spev (J. Billová) a cirkevná hudba – dirigovanie zboru (D. Bill), hra na organe (P. Reiffers). Študovala tiež muzikológiu (Fif UK) a katolícku teológiu (TFTU).

Počas štúdia sa ako sólistka Komorného zboru Štátneho konzervatória v Bratislave (1997 – 2010) predstavila v štátoch Európy, USA a Blízkeho Východu. Po ukončení konzervatória sa zamerala predovšetkým na interpretáciu diel sakrálneho charakteru z obdobia baroka, klasicizmu a venuje sa aj interpretácii súčasnej chrámovej hudby. Ako sólistka sa predstavila na rôznych hudobných festivaloch: Bratislavské hudobné slávnosti, Dni starej hudby, Konvergencie, Trnavská hudobná jar, Musica Sacra Nitra, Medzinárodný festival gregoriánskeho chorálu Vác, Medzinárodný festival barokovej hudby – Barok na Mazurach, Epoché 2016, Pohoda a i. Pravidelne spolupracuje so súbormi Le nuove musiche, Solamente naturali (Vocale ensemble SoLa), Musica aeterna, Capella

Mariana, Collegium Wartberg, Il Cuore Barocco, ZOE, Františkánska schola. Podieľala sa na vzniku početných nahrávok starej a súčasnej hudby. Popri koncertnej činnosti sa pravidelne venuje liturgicko-hudobným aktivitám. Pedagogicky pôsobí na Konzervatóriu v Bratislave v oddelení cirkevnej hudby a spevu.

Matúš ŠIMKO

(1985)

sa etabloval ako všestranný koncertný spevák pôsobiaci na Slovensku i v zahraničí. Spolupracoval s telesami ako Il Giardino Armonico, Collegium 1704, Philharmonisches Orchester Heidelberg, Filharmonie Brno, Moravská Filharmonie Olomouc, Freund(t)-Ensemble, Cappella Mariana, Solamente Naturali, Musica Aeterna, Il Cuore Barocco, Musica Figuralis, Volantes Orchestra, Orchester 1756, Czech Virtuosi, Czech Ensemble Baroque, Slovenská filharmónia, EnsembleSpectrum, Quasars Ensemble, Zlatý vek gitary, Le Nuove Musiche, Komorný orchester ZOE a i. V sezóne 2024/25 debutoval ako sólista v symfónii-kantáte Lobgesang F. Mendelssohna-Bartholdyho (Cappella Istropolitana, Pezinok), v kantáte BWV 131 J. S. Bacha (Collegium 1704, Svätováclavský hudobný festival, Ostrava), v kantáte BWV 70 J. S. Bacha (Collegium 1704, Thüringer Bachwochen, Gotha), v kantátach BWV 4 a 131 J. S. Bacha (Freund(t)-Ensemble, Graz, Klosterneuburg), vo svetovej premiére skladieb pre tenor a orchester slovenských skladateľov M. Pastírka a A. Havrana pod vedením Adriána Kokoša (Slovak Sinfonietta, Dom umenia Fatra, Žilina). So súborom Czech Ensemble Baroque nahral CD Tüma Vesperae. Premiérovo uviedol árie z archívu farského kostola v Kežmarku od J. A. Hasseho, C. Monzu a F. X. Budinského (Solamente Naturali, Nitra, Kežmarok, Bratislava). V sezóne 2023/24 sa predstavil ako Evanjelista v Jánových pašiách J. S. Bacha (Solamente Naturali, Bratislava, Trnava, Nitra), vo Vianočnom oratóriu a Omši h mol od J. S. Bacha (Czech Virtuosi, Brno). Spieval titulnú postavu v prvom českom singspiele Dráteník od F. Škroupa (Orchester Volantes, Kroměříž). Hostoval vo Wiener Kammeroper v opere Franesci Caccini *La liberazione di Ruggiero dall'isola d'Alcina (Pastore)*, v Theater an der Wien v Cavalieriho *Il rappresentazione di Anima e di Corpo (Compagno di Piacere)* pod taktovkou G. Antoniniho a v réžii R. Carsena. Na viacerých tituloch spolupracoval aj s Operou SND (Mozart, Bázlik, Zagar, Grešák, Purcell).

Petra TORKOŠOVÁ

(1983)

absolventka VŠMU pod pedagogickým vedením prof. MgA. Blanky Juhaňakovej, ArtD. Pôsobí od roku 2013 ako dirigentka miešaného zboru Technik STU. Pod jej taktovkou zazneli premiéry mnohých slovenských autorov (Zavarský, Tóth, Borzík, Bernáth, Sloboda, Rezník, Fulmek, Krchová, Valenta, Hochel), z ktorých niektoré prinášajú novú úroveň zvukových experimentov a prezentujú prácu so zvukom v priestore. Spolupracovala na mnohých medzinárodných projektoch v Luxemburgu, Taliansku, Maďarsku, v Čechách, Hamburgu, Izraeli, kde dirigovala sériu koncertov. Repertoár, ktorý naštudovala, má široký záber. Okrem a capella diel za posledných pár rokov dirigovala aj vokálno-inštrumentálne diela, spomíame len niektoré: G. Rossini - Petite Messe Solennelle, ale aj Requiem od mnohých autorov: W. A. Mozart, G. Fauré, M. Duruflé, J. Brahms v spolupráci s rôznymi orchestrami: Symfonický orchester slovenského rozhlasu, Muchovo kvarteto, Hilaris chamber orchestra, Slovenský komorný orchester Bratislava. So zborom Technik STU nahrali CD Ľudové premeny, kde sú rôzne úpravy ľudových piesní pre zbor a capella. Je externým členom zboru Wiener Singakademie, s ktorým mala možnosť spievať na rôznych koncertoch Mahlerove symfónie č. 2 a 3, ale aj The Dream of Gerontius od E. Elgara v spolupráci s dirigentom Teodorom Currentzisom. Pôsobí tiež v divadle Aréna v monodráme Tiso, zároveň ako pedagóg na katedre skladby a dirigovania na VŠMU. Je aktívna v práci so študentmi, založila ženský školský zbor Solfeggio, s ktorým prezentovala školu na medzinárodnej šúťaži cenou absolútneho víťaza. Spolu so študentmi tiež nahráva podcasty o hudbe trochu inak s významnými osobnosťami hudobného života (dirigent Valentovič, skladateľka Čekovská, zvukár Grečnár, spevák Lipa a mnohí iní). Pod jej vedením sa každý rok organizujú medzinárodné dirigentské kurzy v spolupráci s nemeckým dirigentom Rolfom Beckom. Okrem zboru Technik spolupracovala na rôznych projektoch aj s inými zbormi: Cantus, Voci Allegre, Lúčnica, Ad Una Corda, Spevácky zbor slovenských učiteľov ako aj Slovenský filharmonický zbor.

Ondrej OLOS

(1984)

Absolvoval štúdium dirigovania na Konzervatóriu v Žiline (M. Seidl) a na brnianskej Janáčkovej akadémii múzických umení (E. Skoták). V roku 2006 získal Cenu Leoša

Janáčka za naštudovanie komornej verzie opery Príhody líšky Bystroušky v Komornej opere JAMU. V rámci festivalu Janáček Brno 2008 naštudoval dielo Jej pastorkyňa v pôvodnej verzii z roku 1904.

V súčasnosti pôsobí v Národnom divadle Brno a v Slovenskom národnom divadle. Dirigoval taktiež v operných divadlách Greek National Opera v Aténach (Príhody líšky Bystroušky, Vec Makropulos, Don Giovanni, Bohéma), Den Jyske Opera v Aarhuse (Káťa Kabanová), Opéra de Rennes, Opéra de Limoges a Opéra de Reims (Jej pastorkyňa), Národnom divadle v Prahe, Štátnej opere Praha, Slovenskom národnom divadle v Bratislave (Sadko), Divadle J. K. Tyla v Plzni (Cavalleria rusticana) a Národnom divadle Košice (Dialógy Karmelitánok, Samson a Dalila) a Divadle F. X. Šaldy v Liberci.

Pravidelne spolupracuje so Slovenskou filharmóniou, Symfonickým orchestrom Slovenského rozhlasu, Štátnou filharmóniou Košice, ŠKO Žilina, PKF – Prague Philharmonia, Filharmóniou Brno, Moravskou filharmóniou Olomouc, Filharmóniou Bohuslava Martinů, Filharmóniou Hradec Králové a ďalšími telesami. Je tiež vyhľadávaným klaviristom a komorným hráčom.

V nasledujúcej sezóne ho medzi inými projektmi čaká naštudovanie Straussovej operety Netopier v Národnom divadle Brno, hosťovanie v Divadle F. X. Šaldy v Liberci (Otello) a koncerty s Filharmóniou Brno a Moravskou filharmóniou Olomouc.

Slovenský filharmonický zbor

je prominentným reprezentantom slovenského profesionálneho zborového umenia. Do hudobného diania vstúpil v roku 1946 ako Miešaný zbor československého rozhlasu. Na poste zbormajstrov sa vystriedali viaceré významné osobnosti (J. M. Dobrodinský, Š. Klimo, P. Baxa, P. Procházka, M. Vach, J. Rozehnal, B. Juhaňáková a J. Chabroň). Od sezóny 2023/2024 je zbormajstrom Slovenského filharmonického zboru Jan Rozehnal.

Kultivovanosť prejavu, zvuková rovnováha hlasových skupín, ale aj interpretačná pohotovosť, spoľahlivosť a príkladná umelecká disciplína sa premietajú do suverénnych výkonov, ktoré pri vzájomnej spolupráci ocenili mnohí renomovaní dirigenti.

Zbor spolupracoval s prestížnymi zahraničnými orchestrami ako napr.: Berlínski a Viedenski filharmonici, Viedenski symfonici, Izraelská filharmónia či Orchestre de Paris. Svojimi výkonmi prispel k lesku významných medzinárodných festivalových podujatí (Salzburg, Londýn, Baden-Baden). SFZ získal medzinárodné ocenenie Oper! Awards 2023 v kategórii Najlepší spevácky zbor za spoluprácu s Berlínskymi filharmonikmi a K. Petrenkom v opernej produkcii Piková dáma na Veľkonočnom festivale v Baden-Badene a koncertoch v Berlínskej filharmónii (2022).

V koncertnej sezóne 2025/2026 čaká SFZ opätovné hosťovanie vo Filharmónii Brno (R. Kružík) a v produkcii Le Grand Macabre G. Ligetiho vo Viedenskej štátnej opere (P. Heras-Casado). SFZ sa predstaví aj na podujatiach Národného divadla Košice, Štátneho komorného orchestra Žilina a na festivaloch Košická hudobná jar a Smetanova Litomyšl.

Slovenská filharmónia

bola založená v roku 1949. Pri jej umeleckom zrode stáli dve významné osobnosti medzinárodného hudobného života V. Talich (1949 – 1952) a Ľ. Rajter (1949 – 1976). Na umeleckom profilovaní orchestra sa podieľali ďalší šéfdirigenti – T. Frešo, L. Slovák, L. Pešek, V. Verbickij, B. Režucha, A. Ceccato, O. Lenárd, J. Bělohávek, V. Válek, P. Feranec, E. Villaume a J. Judd. V rokoch 2020 – 2025 bol šéfdirigentom Daniel Raiskin. V sezóne 2025/2026 budú Daniel Raiskin a Ondrej Olos spoločne pôsobiť ako stáli hosťujúci dirigenti.

Slovenská filharmónia realizovala množstvo nahrávok pre rozhlas, televíziu a hudobné vydavateľstvá OPUS, Supraphon, Panton, Hungaroton, JVC Victor, RCA, Pacific Music, Naxos a Marco Polo.

V sezóne 2025/2026 orchester realizuje so stálym hosťujúcim dirigentom D. Raiskinom pokračovanie nahrávok symfónií F. Schmidta. Orchester prijal pozvanie na koncerty v rámci cyklu Festspielhaus v Salzburgu, na Lednicko-Valtický festival a predstaví sa aj na domácich festivaloch Allegretto Žilina a Košická hudobná jar. V rámci zahraničných turné v sezóne 2025/2026 vycestuje Slovenská filharmónia do Španielska, Japonska a Portugalska, kde po jej boku vystúpia sólisti ako basbarytonista M. Mimica, huslistka A. Conunova či klaviristi N. Rodiles, A. Gorchach, O. Scheps, R. da Costa a M. João Pires.

10/11/25 | Pondelok | 19:00

Moyzesova sieň
Bratislava

Mucha Quartet

Anton JARO

Kraslica

1. Prológ
2. Spartské ženy
3. Vzory z časopisov
4. Sex, láska, trápení
5. Deti
6. Epilóg

Barbora MIŠÍKOVÁ

Tkanivá

vzorka 1 – vzorka 2 – vzorka 3 –
vzorka 4

Milan PALA

Unruhe

Iris SZEGHY

Sláčikové kvarteto č. 3

„Hommage a Mednyánszky“

1. Zinovateľý les
2. Napájadlo s havranmi
3. Železné vráta na Dunaji
4. Vianoce vojnových zajatcov
5. Umierajúci (umelcov otec)
6. Zlatisté svetlá v zimnom lese

Jevgenij IRŠAI

Sláčikové kvarteto č. 8

„Appointment in Samara“

Tvorba pre sláčikové kvarteto má v slovenskej hudbe dlhú a bohatú tradíciu. Živému záujmu sa však teší aj v súčasnosti a nemalý podiel na tom má interpretačná činnosť telies, medzi ktorými popredné miesto zastáva Muchovo kvarteto. Popri

opusoch tvorcov v tejto oblasti mimoriadne skúsených, akými sú Iris Szeghy a Jevgenij Iršai, bude zaujímavou konfrontácia s dielami autorov Milana Paľu a Antona Jara, ktorí sú zároveň aktívnymi hráčmi na sláčikových nástrojoch, ale aj s biológiou inšpirovanými kvartetovými štúdiami z pera Barbory Mišíkovej.

Anton JARO ml.

(1978)

si svoje hudobné poznanie obohatil o štúdium skladby na Vysokej škole múzických umení v Bratislave (Jevgenij Iršai), ktoré podobne ako pri hre na kontrabase zveľaďoval rôznymi kurzami a súkromnými hodinami u viacerých svetoznámych pedagógov (Wolf, Bauckholt, Lang, Riessman, Ablinger a iní). Je aj propagátorom súčasného umenia a vo svojej interpretačno-skladateľskej vízii sa snaží o synergiu viacerých umeleckých smerov a žánrov. Napríklad pri príprave interpretácie významnej kontrabasovej skladby Folia autorky Kaiji Saariaho oslovil slovenskú osobnosť súčasného tanca Šárku Ondrišovú, ktorá vytvorila choreografiu pre päť tanečnic a kontrabas, pričom vizuálno-praktickú zložku rozostavenia koncertnej sály konzultoval so slovenským umeleckým výtvarníkom Martinom Vongrejmom.

Vytvorenie skladby **Kraslica** pre sláčikové kvarteto podnietila režisérka Zoja Zupková, ktorá ma oslovila s ponukou na napísanie hudby pre súčasnú divadelnú hru slovenskej autorky Michaely Zakuťanskej „Krásna Helena?“ (Bábkové Divadlo na Rázcestí Banská Bystrica). Hudobný obsah skladby je postavený výsostne na koláži kontrabasových „samplov“. Jednotlivé „sample“ sa významne viažu na scenár hry, čo stavia zvukára do významnej polohy naštudovania daného zvukového materiálu. Hra je zaujímavá aj tým, že jedna herecká postava exponovane využíva rôzne akustické a elektronické zvukové objekty (hudobné nástroje a predmety). Myšlienka spracovať daný hudobný materiál pre sláčikové kvarteto mi skrsla už pri naštudovaní divadelnej hry. Pre mňa osobne je hudobná zložka zvukovej koláže natoľko zaujímavá, že otvára možnosť realizácie aj pre útvary, akým je sláčikové kvarteto. Pomenovanie Kraslica a názvy jednotlivých častí (Spartské ženy, Sex-Láska-Trápení a pod.) sú pomocnými názvami autorky a režisérky, ktoré vznikali pri písaní scenára. Pracovne pomenúvajú pasáže deja, avšak hra v konečnom prevedení tvorí jednoliaty (hodinový) celok, ktorý nám ponúka pohľad na život troch generačne rozdielnych žien. Zaujímavosťou je, že režisérka sa inšpirovala a konzultovala hudobnú zložku so mnou skôr, ako dielo začala režírovať. Hudobný koncept vznikol

podľa atmosféry scenára, ktorý sa pretavil do spomínanej hudobnej koláže. „Kraslicou“ sa tak prostredníctvom sláčikového kvarteta preniesieme do divadelnej atmosféry, ktorú jej jednotlivé časti zachytávajú.

Anton Jaro

Barbora MIŠÍKOVÁ

(1990)

vyštudovala kompozíciu na Royal Welsh College of Music and Drama v Cardiffe (Lynne Plowman, John Hardy, Peter Reynolds, Robert Spearing), kde počas štúdia pôsobila ako klaviristka v školskej folkovej skupine a v Millenium Ensemble Michaela Raffertyho. Absolvovala tiež stáž na brnenskej JAMU u Leoša Faltusa. Po dlhšej pauze, počas ktorej sa venovala rodine, pokračovala v štúdiu skladby na Cirkevnom Konzervatóriu u Lukáša Borzíka. Jej diela boli uvedené na Slovensku a vo Veľkej Británii (Athmospheres festival, Abertawe Festival for Young Musicians, Asynchrónie). Spolupracovala s mnohými domácimi i zahraničnými interpretmi (Solveig Thoroddsen, Karim Bedda, Matthew Mockford, Toks Dada, Jimmy Ottley, Ben Lunn, Greg Hearle, Veronika Vítázková, Andrej Gál, Júlia Novosedlíková, Ensemble Spectrum, Ansámbel Asynchrónie, Trnavský komorný orchester). Skladba Časokvap bola v roku 2023 vybratá do projektu Ensemble Spectrum New Dawn vol. 3 – (forced) Movement a vydaná na rovnomennom CD. V roku 2024 vyhrala súťaž Arco organizovanú Trnavským komorným orchestrom so skladbou Šedokruhy.

Sláčikové kvarteto **Tkanivá** vzniklo na jeseň 2022. Je inšpirované rôznymi histologickými preparátmi. Každá z častí – vzoriek je postavená ako hudobná plocha znázorňujúca jeden z preparátov spojivových, nervových a svalových tkanív.

Barbora Mišíková

Milan PAĽA

(1982)

Huslista, skladateľ a jedna z najvýraznejších postáv dnešnej hudobnej scény, je typom erudovaného a premýšľavého umelca, ktorý ide vlastnou cestou. Svoje umelecké portfólio Milan Paľa rozšíril o skladateľskú činnosť cca v r. 2005. Prvé skladby konzultoval s brnianskym skladateľom a pedagógom JAMU, prof. Františkom G. Emmertom, u ktorého kompozíciu súkromne študoval v rokoch 2005 – 2007. Neskôr svoje diela konzultoval so skladateľom a dirigentom Mariánom Lejavom. Popri svojej rozsiahlej koncertnej činnosti intenzívne komponuje cca od r. 2015. Vo svojej tvorbe vychádza z tradičných kompozičných prúdov i avantgardných smerov. Rád pracuje s literárnymi či výtvarnými námetmi. Veľká časť jeho tvorby je venovaná husliam v roli sólového či koncertného nástroja, kde spája poznatky z enormného množstva interpretačných skúseností na poli novej hudby s vlastným kompozičným prejavom a uchopením tohto nástroja. Jeho skladateľské portfólio v súčasnosti tvorí desiatka koncertov pre husle (alebo klavír) a orchester, rad komorných diel pre husle a klavír, saxofónové kvarteto, sólo husle, klarinet, saxofón či klavír. Značné množstvo diel bolo koncertne uvedených autorom alebo interpretmi, ako sú napríklad Marián Lejava, Ladislav Fanzowitz, Pressburg Saxophone Quartett, Katarína Paľová, Ensemble Opera Diversa či Štátna filharmónia Košice. Do r. 2023 boli skladby prezentované pod pseudonymami, od r. 2023 už Milan Paľa prezentuje vlastné skladby pod svojím menom. Medzi posledné premiéry patria skladby *Ossth – koncert pre husle a sláčikový orchester* s Ensemblom Opera Diversa pod taktovkou Mariána Lejavu (28. 11. 2023), *Gillot* pre husle, violončelo, flautu a klarinet na objednávku CODensemble (16. 11. 2024), či premiérové nahrávky diel pre sólo husle na albumoch *Co-incidente*, *Drammi* a *Objects (Amfisbain-symphony for solo violin)*, vydané vo vydavateľstve Pavlík Records.

Unruhe je druhá skladba, ktorú som napísal pre médium sláčikového kvarteta. Spomínam to preto, lebo jeho poetika je diametrálne odlišná od môjho prvého počinu, a to napriek tomu, že vznikali bezprostredne po sebe. Priznám sa, že po celý čas písania ma prenasledovala spomienka na román Silvie Plathovej *Sklenený zvon*. Aj keď som ho prečítal už pred nejakým časom, vnútorný nepokoj z diela ma niekedy vyhladá. Akoby každá nota, ktorú som napísal, bola spomienkou na niektoré silné okamihy z knihy, ktoré pôsobia ako skutočná štúdia vnútorného nepokoja a ako úvaha o nezmyselnosti toho, prečo ľudí prepadá takáto sklúčenosť. Skladbu som venoval svojej drahej priateľke Jane Kmiťovej.

Milan Paľa

Iris SZEGHY

(1956)

študovala kompozíciu (u Jozefa Podprockého) a hru na klavíri (u Marty Reiterovej) na košickom konzervatóriu.

Štúdium kompozície ukončila najprv magisterským diplomom (u Andreja Očenáša), neskoršie doktorandským diplomom (u Ivana Hrušovského) na VŠMU v Bratislave. Je v slobodnom povolání, od r. 2001 žije vo švajčiarskom Zürichu.

Skladateľka absolvovala množstvo štipendijných kompozičných pobytov na Slovensku i v zahraničí – bola sídelnou skladateľkou v Akadémie Schloss Solitude v Stuttgarte, v Štátnej opere v Hamburgu, na Kalifornskej univerzite v San Diegu, v Cité Internationale des Arts v Paríži, v kultúrnej nadácii Landis & Gyr v Londýne a Budapešti a v mnohých ďalších umeleckých inštitúciách.

Iris Szeghy píše orchestrálnu, komornú a vokálnu hudbu. Jej diela sú uvádzané na prestížnych festivaloch (o. i. BHS, Melos-Étos, Luzernský festival, Varšavská jeseň, ISCM Festival) a koncertoch na Slovensku i v zahraničí. Medzi interpretmi jej diel nájdeme súbory ako Slovenská filharmónia, Slovenský filharmonický zbor, Symfonický orchester Slovenského rozhlasu, Štátna filharmónia Košice, Bambergskí symfonici, London Sinfonietta, Hilliard Ensemble, Musikkollegium Winterthur, Camerata Bern, Kammerorchester Basel atď. Doposiaľ jej vyšli tri portrétové CD – v r. 2001 v Nemecku, v r. 2008 vo Švajčiarsku a v r. 2018 na Slovensku. Je nositeľkou viacerých ocenení z domácich i medzinárodných skladateľských súťaží, slovenskej Ceny J. L. Bellu (1994), Hudobnej ceny kantónu Zürich (2007), Umeleckej ceny mesta Zollikon (2010) a Ročného štipendia mesta Zürich (2014).

www.szeghy.ch

Moje **3. sláčikové kvarteto** je inšpirované obrazmi uhorského maliara Lászlóa Mednyánszkeho (1852 – 1919), výnimočnej umeleckej a ľudskej osobnosti, stúpenca barbizonskej školy a impresionizmu v Uhorsku. Sila výrazu a nálad jeho obrazov, práca so svetlom a farbami svedčí o maliarovej vysokej senzitivite a majstrovstve. Mednyánszkeho pozornosť patrila predovšetkým prírodným motívom, mnoho jeho obrazov je však venovaných i človeku – ľudskému utrpeniu a biede, zvlášť sociálne nízkych vrstiev, a hrôzam 1. svetovej vojny. Môj výber jeho šiestich obrazov – inšpirácií šiestich častí môjho diela – zohľadňuje toto spektrum v kondenzovanej forme so štyrmi krajinomaľbami (z toho jedna s vtákmi ako dominantným motívom), jedným obrazom s vojenskou tematikou a jedným veľmi osobným obrazom smrti.

Jemnosť a prchavosť nálad na jednej strane, na druhej expresívny výraz v ponurých i žiarivých farbách, pri niektorých obrazoch i ich závažné obsahové posolstvá boli pre mňa výzvou na nájdenie adekvátneho hudobného výrazu. Zoskupenie sláčikového kvarteta, svet sláčikov ako taký disponuje bohatou škálou zvukových farieb i dynamiky, mnohorakými možnosťami textúry, vysokou technickou pohyblivosťou i schopnosťou vytvoriť transcendentnú kontempláciu – to všetko sa mi zdalo pre hudobnú reflexiu Mednyánszkeho obrazov ideálne.

Dielo vzniklo na objednávku V4 String Quartet, premiéra diela sa uskutočnila v r. 2022 v Budapešti. Z diela som na objednávku Kammerorchester Basel vytvorila i verziu pre sláčikový orchester.

Iris Szeghy

Jevgenij IRŠAI (1951)

pochádza z hudobníckej rodiny. V roku 1969 skončil strednú Špeciálnu hudobnú školu pri Leningradskom Konzervatóriu, v roku 1975 štúdium kompozície v triede profesora V. Uspenského a v roku 1978 štúdium hry na klavíri v triede P. Serebriakova na konzervatóriu vo svojom rodnom meste. Ako klavirista koncertoval v Španielsku, USA, Bulharsku, Maďarsku, Poľsku a ďalších krajinách. Do roku 1991 pôsobil ako pedagóg na Špeciálnej hudobnej škole pri Leningradskom/Petrohradskom konzervatóriu. V rokoch 1991 – 1993 bol korepetítorom Štátnej opery v Banskej Bystrici a pôsobil na Konzervatóriu Jána Levoslava Bellu ako profesor kompozície a klavíra. Od roku 1996 vyučuje na Katedre hudby Fakulty humanitných vied UMB v Banskej Bystrici a od roku 2001 pôsobí aj na katedre kompozície a dirigovania VŠMU v Bratislave. Jeho diela odzneli okrem iného na javisku akademického Malého divadla opery a baletu v Leningrade (teraz Divadlo Modesta Musorgského), v rámci medzinárodných festivalov v Petrohrade, v Krakove, Kyjeve, Prahe, v Taliansku, Bulharsku, na festivale Melos-Étos a v iných európskych krajinách, v Japonsku a USA. V súčasnosti komponuje na objednávku popredných slovenských a zahraničných sólistov.

Sláčikové kvarteto č. 8 „Appointment in Samara“ z roku 2025 je jeden z mojich posledných opusov. Somerset Maugham vo svojej poslednej hre „Sheppey“ (1933) rozpráva podobenstvo, ktoré má svoj pôvod v staroveku. Pri potulkách trhom sa sluha náhodou stretne so smrťou a vidí, ako mu ukazuje hrozivé gesto. Vystrašený požiada svojho pána o koňa a ponáhľa sa

do Samary. Jeho pánovi sa to zdá čudné a pýta sa smrti, prečo bola taká prekvapená pri pohľade na sluhu. A smrť odpovedá: „Nečakala som, že ho uvidím v Bagdade, pretože dnes večer máme rande v Samare.“ Americký spisovateľ John O' Hara použil toto podobenstvo ako epigraf k svojmu prvému románu „Appointment in Samara“ (1934), pričom za autora epigrafu označil Somerseta Maughama.

Napísanie diela podporil z verejných zdrojov formou štipendia Fond na podporu umenia.

Jevgenij Iršai

Mucha Quartet

Juraj Tomka, 1. husle
 Jozef Ostrolucký, 2. husle
 Veronika Kubešová, viola
 Pavol Mucha, violončelo

Mucha Quartet vznikol v roku 2003 na pôde Konzervatória v Bratislave. Prvým učiteľom kvarteta bol Stanislav Mucha, otec violončelistu Pavla Muchu a primárius Moyzesovho kvarteta. Komornú hudbu členovia súboru študovali na VŠMU v Bratislave v triede Jána Slávika, na Universität für Musik und darstellende Kunst vo Viedni u Johannesesa Meissla a taktiež na Escuela Superior de Música Reina Sofía v Madride pod vedením Güntera Pichlera.

Mucha Quartet získal 2. cenu na Medzinárodnej interpretačnej súťaži Nadácie Bohuslava Martinů v Prahe (2010), 3. cenu na medzinárodnej súťaži GIANNI BERGAMO CLASSIC MUSIC AWARD 2012 v Lugane, je víťazom súťaže Josef Windisch Preis 2013 (Viedeň). Na medzinárodnej súťaži Premio Paolo Borciani 2014 získal 2. cenu a Cenu publika. Obdržal 1. cenu na Medzinárodnej súťaži komornej hudby Antonína Dvořáka 2014 (Praha), ako aj 1. cenu na Medzinárodnej súťaži Leoša Janáčka 2015 (Brno).

Mucha Quartet získal významné umelecké impulzy počas medzinárodných interpretačných kurzoch Internationale Sommerakademie 2012 a 2013 v Reichenau (AT) pod vedením týchto profesorov: Peter Schuhmayer, Hatto Beyerle, Evgenia Epshtein, Jan Talich, Petr Prause, Josef Klusoň, Andrés Keller a iní. Členovia Mucha Quartet sa tiež zúčastnili na prestížnych majstrovských kurzoch v Schwarzenbergu (AT) – Günter Pichler; Académie musicale de Villecroze (FR) – Miguel da Silva, Alfred Brendel; McGill International String Quartet Academy Montreal (Kanada) – Gerhard Schulz, Michael Tree, Norman Fischer, Atar Arad.

Mucha Quartet pravidelne koncertuje na mnohých hudobných festivaloch a kultúrnych podujatiach doma i v zahraničí – spomeňme napr. Bratislavské hudobné slávnosti, recitál vo viedenskom Musikverein, Pražská jar, Visegrad Music Festival v Južnej Kórei, komorný cyklus Slovenskej filharmónie, Schubertiade Schwarzenberg, Albrechtina – (Ne)známa hudba. V novembri 2011 Mucha Quartet oslavoval svoj debut v Luxemburskej filharmónii. Obdržal titul Mladý tvorca v rámci Ceny Nadácie Tatrabanky v kategórii Hudba za rok 2016. Má na konte niekoľko CD nosičov s tvorbou slovenských i svetových autorov. Medzi periodické projekty súboru patrí musica_litera (spojenie vážnej hudby a umeleckého slova).

11/11/25 | Utorok | 19:00

Moyzesova sieň
Bratislava

EnsembleSpectrum
Matej Sloboda *dirigent*

Ľuboš GABČO

Concertino

pre klarinet, husle, violončelo
a klavír

Peter DUCHNICKÝ

Quattor reflexiónes sonórum

pre hoboj a klavír

I. Speculum (Zrkadlo)

II. Vitrum (Sklo)

III. Aequor (Hladina)

IV. Visió (Videnie)

Anton STEINECKER

Hidden Lines

pre klarinet

Juraj VAJÓ

Sonáta II

pre violu a klavír

Matej SLOBODA

Flocke für Hans

pre altovú flautu, anglický roh,
klarinet, husle, violu a violončelo

Jana KMIŤOVÁ

nacht II

pre flautu, klarinet, husle,
violončelo, klavír/waterphone

EnsembleSpectrum dlhé roky patrí k najaktívnejším slovenským súborom venujúcim sa súčasnej hudbe, o čom svedčí jeho bohatá koncertná činnosť aj farbistá diskografia. Mimoriadna flexibilita v obsadení aj výbere poetík interpretovanej hudby v spojení so špičkovou kvalitou členov ansámbľu je vždy

zárukou esteticky stimulujúceho zážitku. V dnešný večer súbor predostrie hudbu šiestich výrazných osobností, ktorá sa ponese v diapazóne od moderného uchopenia formátu komorného žánru po exploráciu sonoristiky a mikrointervalového tónového priestoru.

Ľuboš GABČO

(1995)

študoval spev na Cirkevnom konzervatóriu v Opave, na Štátnom konzervatóriu v Bratislave v triede doc. Mgr. art. Marty Beňačkovej a Mgr. art. Martina Malachovského, ArtD., kde získal v roku 2016 absolútórium. Súčasne študoval aj kompozíciu u profesora Vladimíra Bokesa. Odbor skladba vyštudoval na Vysoké škole múzických umení v triede Mgr. art. Mariána Lejavu, ArtD. Od roku 2019 študoval odbor kompozície na Pápežskom inštitúte pre posvätnú hudbu v Ríme, ktorý úspešne ukončil v roku 2024. Absolvoval tiež kurzy u skladateľov ako Peteris Vasks, Claudio Scannavini či kurzy gregoriánskeho chorálu u Gregora Baumhofa, OSB a Franza Karla Prassla. Od roku 2014 pôsobí ako spevák v Katedrále sv. Martina v Bratislave. V roku 2020 získal 2. miesto na medzinárodnej skladateľskej súťaži Opus ignotum v Českej republike. Jeho kompozície uviedol Symfonický orchester Slovenskej filharmónie a Slovenský komorný orchester. Jeho diela zazneli na viacerých domácich a zahraničných festivaloch súčasnej hudby. Pravidelne tiež spolupracuje so Slovak Brass Quintet a významnými interpretmi na Slovensku: R. Suchan, A. Hrubovčák, J. Chabroň, E. Danel, D. Gabčo a iní. V roku 2023 sa v Katedrále sv. Martina pod vedením Jozefa Chabroňa, v spolupráci so Slovak Brass Quintet a zborom Vox cantoris nahralo CD Missa Sanctae Dei Genetricis Mariae et alia opera musicae sacrae obsahujúce jeho kompozície pre zbor, plechový kvintet a organ. Množstvo jeho kompozícií odznelo počas najväčších štátnych či cirkevných podujatí. Jeho skladba Tu es Petrus pre zbor, plechový kvintet, tympany a organ zaznela počas návštevy pápeža Františka v Katedrále sv. Martina v Bratislave.

Concertino, Op. 14 pre klarinet, husle, violončelo a klavír v koncentrovanej podobe zahŕňa viaceré charakteristické črty môjho kompozičného štýlu, predovšetkým určitú polyštýlovosť, ktorá umožňuje vzájomnú interakciu tradičných hudobných techník a foriem s modernými prístupmi. Tento

koncept prepájania „tradície“ a „modernosti“ je nosnou ideou celej skladby, pričom sa premieta do všetkých aspektov jej štruktúry a výrazu.

Jedným z kľúčových kompozičných princípov, ktoré som v tejto skladbe použil, je forma fúgy, ktorú považujem za mimoriadne obľúbený a zároveň univerzálny prostriedok hudobnej výstavby. Fúga je skomponovaná s dôrazom na prísne dodržiavanie formálnych pravidiel, čo podčiarkuje rešpekt voči tradícii a systematickosti barokového umenia. Súčasne som však do tejto formy zakomponoval prvky, ktoré jej dodávajú súčasný a originálny charakter – moderný harmonický jazyk, rytmické posuny, ktoré obohacujú tradičný rámec a vytvárajú zaujímavú symbiózu medzi historickými a modernými prístupmi.

Ďalším prvkom je dôraz na vysokú interpretačnú úroveň, ktorá je nevyhnutná pre presné prenesenie mojich kompozičných zámerov. Vysoké nároky na interpretačné zvládnutie sa prejavujú nielen v technickej zložitosti niektorých pasáží, ale aj v bohatstve dynamických a výrazových nuáns. Tento dôraz sa odráža aj v možno až nadmernom množstve interpretačných poznámok, ktorými som sa snažil čo najpresnejšie sprostredkovať svoje hudobné myšlienky interpretom.

Cieľom tejto skladby je nielen vytvoriť dielo, ktoré osloví publikum svojím obsahom a estetickými kvalitami, ale zároveň slúži ako výzva pre interpretov, ktorí prostredníctvom precízneho naštudovania môžu odhaliť jej mnohovrstvový charakter. Verím, že výsledkom je hudobné dielo, ktoré spája rešpekt k historickým vzorom s kreatívnou slobodou súčasnosti.

Ľuboš Gabčo

Peter DUCHNICKÝ

(1986)

študoval kompozíciu na Vysokej škole múzických umení v Bratislave v triede Jevgenija Iršaja. Počas bratislavských štúdií sa zúčastnil projektu Haydn, the Progressive na Konzervatóriu J. Haydna v Eisenstadte. V roku 2009 mu vyšla na DVD v produkčnom dome Azyl skladba *Sorela* pre sláčikové kvarteto, elektroniku a fotografie. Spolupracoval so Štátnou filharmóniou Košice, so súbormi a interpretmi, ako sú Košické kvarteto, Mucha quartet, Stadler quartet, Ansámbeľ Asynchrónie, EnsembleSpectrum, Milan Paľa a ďalší. Jeho diela zazneli na festivaloch Nová slovenská hudba, Melos-Étos, New Music Days ISCM, Musikfest Salzburg, Ars Nova Cassoviae, Študentský festival súčasnej hudby Orfeus, AsynChrónie a iné. Pôsobí ako skladateľ, aranžér, korepetítor a komorný hráč.

Skladba **Quattor reflexiónes sonórum** pre hoboj a klavír s časťami I. Speculum (Zrkadlo), II. Vitrum (Sklo), III. Aequor (Hladina), IV. Visió (Videnie) je inšpirovaná procesuálnym odrazom, teda reflexiou zvuku (ale aj hudby) od rôznych plôch. Nejde pritom iba o vonkajšie odrazy, ale hlavne o tie vnútorné, metaforizované, neviditeľné. Každá z častí predstavuje iný svet človeka, ktorý vyvoláva pravý odraz. Je to subjektívny pohľad na objektívnu realitu. Vnútro človeka hodnotí práve túto metaforu tohto odrazu.

Peter Duchnický

Anton STEINECKER

(1971)

v rokoch 1993 – 1995 navštevoval súkromné hodiny kompozície u Tadeáša Salvu a v rokoch 1993 – 1998 ju študoval na VŠMU v Bratislave (Jozef Sixta, Dušan Martinček). V rámci štúdia na VŠMU absolvoval stáž na HAMU v Prahe v rokoch 1995 – 1996 (Svatopluk Havelka, Juraj Filas). V rokoch 1998 – 2000 študoval ako Artist Diploma študent kompozíciu na The Jerusalem Rubin Academy of Music and Dance (Mark Kopytman). Od roku 2002 do roku 2005 bol študentom kompozície na Hochschule des Saarlandes für Musik und Theater v Saarbrücken (Theo Brandmüller). Štúdiá zavŕšil ako doktorand na VŠMU v Bratislave v rokoch 1999 až 2010 (Dušan Martinček, Vladimír Bokes).

Zúčastnil sa na viacerých medzinárodných kompozičných kurzoch: 8. Medzinárodný letný program v kompozícii CASMI 2001 Praha (Ladislav Kubík), Dni a Festival Novej Hudby Ostrava 2001, 2003 (Jean-Yves Bosseur, Alvin Lucier, Petr Kotík, Christian Wolff, Tristan Murail), Masters de Pontlevoy 2003, Francúzsko (Mark Kopytman), Internationalen Ferienkursen für Neue Musik Darmstadt 2003 (Brian Ferneyhough, Chaya Czernowin, Toshio Hosokawa, Enno Poope).

V roku 1996 získal na súťaži usporiadanej pri príležitosti Roku slovenskej hudby 3. cenu za skladbu *Jaj, Bože môj!* pre miešaný zbor a capella.

V roku 2004 bolo jeho Sláčikové trio ocenené cenou SOZA za najhranejšiu skladbu mladého autora.

Medzi skladbami Antona Steineckera nájdeme kompozície pre rôzne žánrové a nástrojové obsadenia: sláčikové kvartetá, sláčikové a klavírne triá, zborové skladby, dychové a cimbalové kvinteto, kantátu pre sólo barytón, zbor a komorný orchester, orchestrálne skladby, komornú operu a skladby pre rôzne sólové nástroje.

Diela sú uvádzané na festivaloch a koncertných pódiami v Českej Republike, Poľsku, Rusku, Francúzsku, Izraeli, Nemecku, Rakúsku, U.S.A. a na Slovensku.

Niektoré kompozície boli nahrané a vysielané Slovenským Rozhlasom v Bratislave a Saarlandischer Rundfunk v Saarbrücken a vydané na CD nosičoch.

Vznik skladby **Hidden Lines** (2019) podnietil môj dobrý priateľ, klarinetista Csaba Klenyán, ktorému je venovaná. Na rozdiel od mojich ostatných skladieb pre sólový klarinet (*Varianty* (1998), *Impresie* (2002), *Dimension of Pitoresque Bucolics* (2024)) predstavuje koherentný monolitický celok, v ktorom je charakteristický hudobný materiál konfrontovaný na väčších plochách, pričom využíva aj novodobé techniky hry na nástroji. Ideový zámer diela, vyjadrený v jeho názve, je retrospektívnym sprítomnením obdobia stráveného na štúdiách v Jeruzaleme. Je reflektovaný výberom nástroja, kontúrou horizontálnych línií a členením metroritmického priestoru.

Anton Steinecker

Juraj VAJÓ
(1970)

vyštudoval kompozíciu na VŠMU v Bratislave (Ivan Parík). V roku 2008 ukončil doktorandské štúdium na tej istej škole (Vladimír Bokes). V roku 2018 absolvoval štúdium klavírnej hry na Konzervatóriu J. Adamoviča v Košiciach (Mária Hollá). V roku 2002 sa zúčastnil letných kompozičných kurzov v Reichenau (Rakúsko, Kurt Schwertsik), v roku 2003 Ostravských dní novej hudby (Alvin Lucier, Tristan Murail, Christian Wolf, Frederic Rzewski) a v roku 2005 letných kompozičných kurzov v Českom Krumlove (Xiaoyong Chen, Marek Kopelent). V roku 2011 dostal cenu J. L. Bellu za orchestrálnu skladbu Midraš. V súčasnosti pôsobí ako učiteľ na Konzervatóriu v Košiciach, na Gréckokatolíckej teologickej fakulte Prešovskej univerzity a ako externý hudobný redaktor v Slovenskom rozhlase. Vo svojej tvorbe sa sústreďuje na komorný žáner. Bol iniciátorom vzniku zoskupení *Žena s blchou* a *Urban Hudák*. V týchto zoskupeniach už dlhší čas spolupracuje s gitaristom Attilom Tverďákom a výtvarníkom a multimedialistom Borisom Vaitovičom.

„Cantus firmus“ **Sonáty II pre violu a klavír** je duchovná pieseň Gottes Wort ist wie Licht in der Nacht, ktorá má svoj pôvod v hebrejskom kánone

VíYhuda le'olam teshev (Joel 4, 20) od hamburgského učiteľa hudby Josepha Jacobsena. Židia ju spievali v lete na Tiša b' av, západní kresťania na jar počas pôstu. Má 3 časti: 1. *Gestures*. Rapsodická „musica ficta“; 2. *Lectures*. Parafrazujúc formálny princíp Waltzu Howarda Skemptona aj na farebne špecifikované plochy, spolu s kontrastom Direct – Hesitant sa hráčom ponecháva limitovaná nezávislosť v realizácii partov; 3. *Danza e Trio*. Nepokojný tanec s „kadenciou“ a trochu „pózerským“ triom; 4. *Danza Lenta*. Záverečnej časti dominuje citát Dietricha Bonhoeffera: „*Not to speak is to speak, not to act is to act. Silence in the face of evil is itself evil. God will not hold us guiltless.*“ Extrémne spomalené reggae, spev s nástrojom, „dystopický“ záver...

Juraj Vajó

Matej SLOBODA

(1988)

skladateľ a dirigent, študoval na Vysokej škole múzických umení v Bratislave (Ivan Buffa), Universität für Musik und darstellende Kunst vo Viedni (Detlev Müller-Siemens) a Universität für Musik und darstellende Kunst v Grazi (Beat Furrer). Od roku 2019 je interným doktorandom na JAMU v Brne (Ivo Medek), ktorá mu umožnila absolvovať ročný študijný pobyt na Universität der Künste Berlin (Marc Sabat) v akademickom roku 2021/22. Jeho tvorba zahŕňa skladby pre orchester, komorný súbor, sólový nástroj, zbor, nevyhýba sa však ani elektroakustickým a improvizovaným dielam. Skladba *Rhythmus.Diagonal* pre basovú flautu, video a komorný súbor bola roku 2019 ocenená Cenou Jána Levoslava Bellu. Slobodove skladby sú uvádzané na festivaloch v rámci Slovenska (*Melos-Étos*, *Nová slovenská hudba*, *AsynChrónie*) i v zahraničí (*Ostrava Days*, *Music Olomouc*, *Setkávání nové hudby Plus*, *SONIX*, *Muzički biennale Zagreb*, *ISCM 2016 – Južná Kórea*, *ISCM 2018 – Čína*). Spolupracoval s poprednými sólistami ako Gareth Davis, Yan Liu, Daniel Havel, Matúš Šimko, Katarína Turčinová, Eva Hrušková, František Výrostko, s dirigentmi Marie Jacquot, Petrom Rundelom, Ivanom Buffom, Mariánom Lejavom, Štefanom Sedlickým, Konstantinom Ilievským a telesami *Klangforum Wien*, *Tianjin Symphony Orchestra*, *Gaia Quartet*, *Fama Q*, *EnsembleSpectrum*, *Quasars Ensemble*, *Ensemble Ricercata*, *Mucha Quartet*, *BraCk Players*, *Ansámbeľ Asynchrónie* a inými. Matej Sloboda sa zúčastnil na medzinárodných skladateľských kurzoch *Darmstädter Ferienkursen*, *Ostrava Days*, *Trstěnice Symposium*, *Varšavská jeseň*, seminároch *Campus – Münchener Biennale* a konzultoval svoju

tvorbu so skladateľmi ako Tristan Murail, Matthew Shlomowitz, Hans Thomalla, Chiyoko Szlavnics, Kaija Saariaho, Zygmunt Krauze, Peter Adriaansz, Ulrich Krieger, Raphael Cendo, Martin Matalon. Založil a umelecky vedie komorný súbor EnsembleSpectrum (2012), ako dirigent uvádza diela zahraničných a slovenských autoriek a autorov. Vo vydavateľstve UBU Collection (utopická brána umenia) vyšiel Slobodov debutový album Doctor ONE & Mistress PULSE, ktorý bol nominovaný na ocenenie Radio_Head Award 2022 v kategóriách vážna a experimentálna hudba. Od roku 2019 tvorí kolektív experimentálnej hudby Critical Band s Lenkou Novosedlíkovou a Evou Hruškovou.

Skladba **Flocke für Hans** vznikla pre posledné kolo skladateľskej súťaže v rámci festivalu Pražské jaro a Klangforum Wien. Tónový materiál skladby sa vďaka používaniu rozšíreného prirodzeného ladenia znásobil z tradičných dvanástich rovnomerne ladených tónov v oktáve na 19 nerovnomerne ladených tónov. Základom jej myšlienky je rôznorodá kvantifikácia malých, neutrálnych, septimálnych a veľkých tercií v kvinte, vďaka čomu niekedy prevláda viac durový charakter, inokedy zas viac molový. Tento fakt sa prehľbuje v poslednom diele skladby s dominujúcou septimálnou terciou striedajúcou sa s klasickou malou terciou. Ich rozdiel vo veľkosti je síce len 48 centov, no ich kvalita je až zarážajúco odlišná, kde prvá z tercií znie naozaj úzko, rezonantne, ale zároveň nesmierne konsonantne. Druhá, uchu známejšia z molového kvintakordu pôsobí voči nej pozitívne, sladko a až pôvabne láskyplne.

Matej Sloboda

Jana KMIŤOVÁ

(1976)

sa narodila v Prešove. Absolvovala košické Konzervatórium (klavír, kompozícia), bratislavskú VŠMU a viedenskú Universität für Musik und darstellende Kunst, ktorú ukončila v roku 2004 s cenou rektora univerzity. Za svoje skladby získala v roku 2003 Medzinárodnú kompozičnú cenu v japonskom Takefu, v rokoch 2008 a 2018 Cenu Jána Levoslava Bellu. V rokoch 2014 a 2019 jej bolo udelené Staatsstipendium rakúskeho ministerstva kultúry. Spolupracovala s telesami Klangforum Wien, DSO Berlin, Quasars Ensemble, Arditti Quartet a jej diela boli uvedené na mnohých domácich i zahraničných festivaloch. Jana Kmiťová sa venuje aj literatúre a výtvarnému umeniu.

Skladba **nacht II** (*noc II*) pre flautu, klarinet, husle, violončelo a klavír vznikla na objednávku Ensemble N pre projekt, ktorý vyzval skupinu skladateľov vytvoriť fotografiu a následne v prepojení s ňou skomponovať krátku miniatúru v dĺžke maximálne 90 sekúnd. Premiérový koncert týchto diel sa uskutočnil v apríli roku 2025 vo Viedni a keďže materiál mojej skladby obsahoval dosť potenciálu na ďalšie spracovanie, rozhodla som sa tento nápad rozšíriť na približne 10-minútovú skladbu, ktorú si dnes večer vypočujeme. Východiskovým bodom kompozície je už spomínaná fotografia, ktorá zobrazuje nočný pohľad cez sklenené dvere mojej kuchyne na dom oproti, v ktorom svieti jedno jediné okno. Keďže noc je časom, kedy človek myslí a cíti iným spôsobom, ako sa to deje počas dňa, aj kompozícia zachytáva zostreňným spôsobom zvuky, ktoré by sme si možno počas dňa ani nevšimli, ako napríklad rytmus vlastného dychu alebo rôzne okolité šumy. Hráči popri hre využívajú aj vlastný dych, do ktorého, takpovediac, zaobalujú hrané tóny a vzájomné prelínanie šumov s dychom vyúsťuje čiastočne do stavov pavor nocturnus, prípadne ľahkej paniky. Túto náladu podporuje dodatočne ešte použitie nástroja waterphone a iných pridaných nástrojov. V súvislostiach súčasného diania u nás i vo svete, keď človek má pocit, že sa svet znova ponára do väčšej a väčšej tmy, je táto skladba zároveň nechcenou alegóriou na prevažnú väčšinu dejov okolo nás.

Jana Kmit'ová

13/11/25 | Štvrtok | 19:00

Dom umenia Košice

Štátna filharmónia Košice

Maria Taytakova *soprán*

Branislav Dugovič *klarinet*

Marián Lejava *dirigent*

Mirko KRAJČI

Overtura jubilea

pre orchester

Šimon LUČENIČ

Melodia das Ondas Eternas

pre sláčikový orchester

Iris SZEGHY

Offertorium

pre soprán a orchester na
báseň Emily Dickinson (2018)

Peter MACHAJDÍK

***Deň, po ktorom ľudstvo
zmúdrelo***

pre orchester

Robert KOLÁŘ

Sunflower Sutra

pre klarinet a orchester

Vlny melanchólie sláčikového orchestra, slávnostné jubileo, ofertórium, beatnický splín aj koncentrovaná orchestrálna esej – to všetko sa bok po boku ocitá na programe koncertu Štátnej filharmónie Košice. Návštevníci koncertu si môžu vychutnať nielen ďalšiu z radu spoluprací ŠFK s dirigentom Mariánom Lejavom, ale aj sólistické kreácie sopranistky Marie Taytakovej a klarinetistu Branislava Dugoviča.

Mirko KRAJČI

(1968)

je laureátom Medzinárodnej skladateľskej súťaže Fulda (1993) a medzinárodnej dirigentskej súťaže Maestro Silva Pereira Prize, Porto (2002). Štúdium na Konzervatóriu v Bratislave ukončil s titulom Najlepší absolvent roka a pokračoval v štúdiu na VŠMU v Bratislave (skladba, dirigovanie). V roku 1992 absolvoval dirigentskú stáž na Conservatoire National Supérieur v Paríži. Už počas štúdií bol korepetítorom, neskôr zbornajstrom Detského a mládežníckeho speváckeho zboru Slovenského rozhlasu. Od roku 1996 pôsobil ako dramaturg Symfonického orchestra Slovenského rozhlasu a tiež ako umelecký vedúci a dirigent Komorného orchestra Technik, kde pôsobí dodnes. V súčasnosti je hudobným režisérom Slovenského rozhlasu, od r. 2006 šéfrežisérom. Ako dirigent spolupracuje najmä so Symfonickým orchestrom Slovenského rozhlasu, ale aj s ďalšími orchestrami. So SOSR realizoval početné koncerty a štúdiové nahrávky diel svetového repertoáru, ako aj diel slovenských skladateľov. Dirigoval v rôznych krajinách, spolupracoval s mnohými významnými sólistami. Intenzívne sa venuje aj komponovaniu. Viaceré skladby vznikli na objednávky (BHS, SND, SOSR, ŠfK a iné). Okrem spomínaných medzinárodných súťaží je držiteľom početných prestížnych ocenení za svoju skladateľskú činnosť: Cena J. L. Bellu (1997), Cena SOZA (1997), Prémia J. Cikkeru (2007). Zo skladateľských súťaží na Slovensku si odniesol celý rad a cien a prémie. Z najnovších ocenení je to víťazstvo v skladateľskej súťaži Arco 2021, pričom rovnaké ocenenie si odniesol aj z prvých dvoch ročníkov tejto súťaže v rokoch 2017 a 2019.

Síce som neštudoval na Slovenskej technickej univerzite, ale keďže som s ňou dlhé roky spojený cez Komorný orchester Technik, považujem ju do istej miery tiež za svoju Alma Mater. Práve preto som s veľkou radosťou prijal ponuku skomponovať skladbu **Ouvertura jubilea** pre symfonický orchester pri príležitosti 80. výročia založenia STU a rečou hudby zablahoželať k jej významnému jubileu. Skladba bola uvedená pre pozvaných hostí v roku jej vzniku, avšak na verejnom koncerte ešte nezaznela.

Mirko Krajčí

Šimon LUČENIČ

(1990)

je slovenský skladateľ žijúci a pôsobiaci v Bratislave. Počas štúdia na Ekonomickej univerzite v Bratislave sa začal v roku 2013 venovať hudobnej kompozícii. V roku 2024 dokončil magisterské štúdium Skladby na Vysokej škole múzických umení v Bratislave v triede Lukáša Borzíka. Jeho diela boli na Slovensku uvedené na festivaloch Orfeus, Asynchrónie, či Nová slovenská hudba. V roku 2022 a 2023 sa stal laureátom skladateľskej súťaže festivalu Konvergencie so skladbami La conversaciòn a Tempora amissa. Skladba Tempora amissa odznela v roku 2024 taktiež v českej premiére v rámci cyklu súčasnej hudby PKF – Prague Philharmonia. Vo svojej tvorbe sa zameriava na motivicko-tematickú prácu a evolučné rozvíjanie drobných melodických či rytmických buniek. Vo svojej tvorbe má menšie komorné diela, ako aj skladby väčšieho rozsahu a obsadenia. Jedným z najvýraznejších diel je kompozícia Equilibrium pre symfonický orchester, ktorá mala premiéru v Slovenskej filharmónii v roku 2023. Inšpiráciu čerpá v prírode a zo zážitkov z bežného života, pričom sa snaží úprimne reflektovať svet v celej jeho pestrosti.

Melodia das Ondas Eternas (Melódia nekonečných vln) vznikla v roku 2024 počas môjho štúdia na Vysokej škole múzických umení. Charakterizuje ju variabilita motívov a kontrastné pasáže, ktoré evokujú pokojné aj búrlivé morské vlny. Harmonická štruktúra využíva postupy, ktoré odrážajú dynamiku a transformácie neustále meniacej sa prírody. Dynamický proces umožňuje hudbe vyjadriť zmenu v nepretržitom toku času, čo je kľúčovým znakom celého diela. Z prísne vymedzených tónov pentatonického klastra vyrastá melódia, ktorá sa stáva vlniacou sa vodnou hladinou. Tóny v tejto skladbe vznikajú a zanikajú ako morské vlny, vytvárajúc svet plný hrmotu a ticha, pohybu a zastavenia. Inštrumentácia a zvukové efekty dodávajú skladbe autentickú atmosféru. Emocionálny prejav sa pohybuje od pokojnej melanchólie po vzrušujúce návaly energie, vytvárajúc zážitok, ktorý zasahuje do hĺbky poslucháčovej duše. Melodia das Ondas Eternas je nevyspytateľnou morskou hladinou, ktorá láka a fascinuje, no zároveň si zachováva svoju tajomnú podstatu.

Šimon Lučenič

Iris SZEGHY

(1956)

Životopis nájdete na strane 16.

V roku 2018 som dokončila svoje doposiaľ najväčšie dielo *Rekviem* pre soprán, mezzosoprán, zbor a orchester na básne Emily Dickinson, Mariny Cvetajevy, Rosalíe de Castro a fragmenty z Omše za zomrelých. Plánovaná premiéra na Lucerne Festival 2021 sa z dôvodu vylúčenia zborov z dramaturgie festivalu pre pandemické opatrenia neuskutočnila, na festivale mohla zaznieť jediná časť diela, v ktorej neúčinkuje zbor – Offertorium pre soprán a orchester. Túto časť možno uviesť i ako samostatné dielo, dnes večer zaznie jeho slovenská premiéra.

V diele zhudobňujem báseň americkej poetky Emily Dickinson (1830 – 1886) „*At least to pray is left*“ (Aspoň modliť sa je dovolené). V *Rekviem* je **Offertorium** časť, v ktorej živí prosia Ježiša o ochranu duše zomrelého/zomrelej. Báseň Dickinson je tiež dialógom s Ježišom – hľadá ho, nevie ho nájsť a v závere sa ho, všemocného, pýta, či nemá pre ňu podanú ruku. Posolstvo je temer opakom cirkevného textu – kde v liturgii bola ešte nádej a dôvera, u Dickinson je neistota a existenčná otázka. Koncept cirkevného ofertória je nahradený neistotou moderného človeka (jasnozrivá Dickinson!), na otázky sa nedostáva odpovede, túžba po dialógu sa stáva osamelým spytovaním.

Hudobne je moja skladba pokojne plynúcou, tichou a predsa expresívnou meditáciou s pár menšími dynamickými zvlhneniami.

Iris Szeghy

At least - to pray - is left - is left -

Oh Jesus - in the Air -

I know not which thy chamber is -

I'm knocking - everywhere -

Thou settest Earthquake in the South -

And Maelstrom, in the Sea -

Say, Jesus Christ of Nazareth -

Hast thou no Arm for Me?

Emily Dickinson

Ještě jde prosit – prosit jde.
Ó Kriste, neschopna
poznat Tvůj pokoj v povětrří,
všem klepu na okna.

Na jihu tišíš ořfesy
i morskou vichřici.
Mně, Nazaretský Ježíši,
nepodáš pravici?

Preklad: Jiří Šlédr

Peter MACHAJDÍK

(1961)

tvorí inštrumentálne aj vokálne diela, hudbu k filmom, rozhlasovým hrám, baletu, tanečným a divadelným predstaveniam, zvukové prostredia a grafické partitúry.

Jeho tvorba je charakteristická morálnym a humánnym rozmerom, odmietajúcim a odsudzujúcim rasovú a sociálnu neznášanlivosť. Diela Petra Machajdíka zazneli napríklad v koncertných sálach v Berlíne, New Yorku, Bostone, Ríme, Miláne, Viedni, Amsterdame, Haagu, Utrechte, Calgary, Toronte, Helsinkách, Londýne, Oxforde, Pekingu, Aténach, Varšave, Krakove, Lubline, Cardiffe, Ankare, Istanbule, Prahe, Belehrade, Ľvove, Lugane, Káhire, Nairobi. Jeho orchestrálne skladby odznali pod taktovkou Leoša Svárovského, Benjamina Bayla, Mariána Lejavu, Ivana Buffu, Anu Tali, Mirana Vaupotiča, Olivera Kentisha, Petra Breinera, Florianu Ludwiga, Pawła Przytockého, Marie Makraki, Ondreja Olosa, Przemysława Zycha, Ivana Markoviča, Petra Vrábela, Ondřeja Kukala a mnohých ďalších. Interpretmi Machajdíkových diel boli aj telesá, ako napríklad Janáčkova filharmonie Ostrava, Nordwestdeutsche Philharmonie, Camerata Europea, Symfonický orchester Slovenského rozhlasu, Slovenský komorný orchester, Quasars Ensemble a celý rad renomovaných domácich aj zahraničných sólistov. Peter Machajdík spolupracuje tiež s bývalým spevákom a frontmanom legendárnej britskej prog-rockovej skupiny YES Jonom Andersonom, s mnohými tanečníkmi, choreografmi, výtvarníkmi a filmármi. Vytvoril hudbu k radu divadelných inscenácií (Čaj a apokalypsa, Bezzubatá, Naše fotky, Nieko príde) pre viaceré domáce scény, ako aj k divácky úspešným dokumentárnym filmom Tomáša Hulíka a do obľúbeného cyklu Svetoznámi slovenskí vedci Evy Holubánskej-Bartovičovej. Je tiež autorom množstva multimedialných projektov a soundartových kompozícií.

Skladba **Deň, po ktorom ľudstvo zmúdrelo** vznikla v roku 2024 ako reakcia na vnútorné pocity vyvolané bezprostredným vnímaním a uvedomovaním si nelichotivej a stále sa zhoršujúcej situácie nás bezbranných ľudí, nedobrovoľne utekajúcich zo svojich domovov, opúšťajúc pritom možno navždy svojich najbližších. Je zároveň zamyslením sa nad dôsledkami a následkami akejkolvek formy násilia, neznášanlivosti, nenávisťi, zloby, homofóbie či rasizmu. Svojím poslaním a ideou sa skladba zároveň zastáva aj všetkých tých, ktorí čelia vulgárnemu zhadzovaniu, zosmiešňovaniu, sexistickým poznámkam či útokom na rodinu.

Peter Machajdík

Robert KOLÁŘ
 (1982)

študoval hudobnú vedu na Filozofickej fakulte UK v Bratislave, kde neskôr pôsobil ako odborný asistent. Od roku 2008 pracuje ako redaktor mesačníka *Hudobný život*.

Ako hráč na trúbke sa od roku 2005 venuje rôznym podobám improvizácie – ako člen improvizáčnych zoskupení *Musica falsa et ficta*, *Frutti di Mare* a viacerých príležitostných zostáv. Spolupracoval tiež s *VENI Ensemble*, *VENI ACADEMY* a *Cluster Ensemble*, podieľal sa na nahrávaní niektorých ich projektov (*Cluster Ensemble Plays Philip Glass*, *Elliott Sharp: Dispersion*) a tiež filmovej a scénickej hudby v spolupráci s *Luciou Chuťkovou*. V rokoch 2022 – 2024 spolupracoval s medzinárodným tanečným projektom *The Urge Grows*, od roku 2022 je členom Bratislavského improvizáčného orchestra.

V r. 2024 ukončil štúdium kompozície na HTF VŠMU v triede *Mariána Lejavu*. Jeho skladby zazneli v podaní interpretov, akými sú *Magdaléna Bajuszová*, *Ivan Šiller*, *Milan Paľa*, *Katarína Paľová*, *Ronald Šebesta*, *Martin Adámek*, *Andrej Gál*, *Fama Quartet*, *VŠMU Modern Orchestra*, *Symfonický orchester Slovenského rozhlasu*, *Slovenská filharmónia*, *Ensemble Ricercata* či *Ansámbl Asynchrónie*. V r. 2024 bol jedným z finalistov skladateľskej súťaže *Basel Composers Competition* vo Švajčiarsku, jeho skladbu *Babylonian Gardens III* uviedol *Sinfonieorchester Basel* pod vedením *Rolanda Kluttiga*.

Sunflower Sutra je záverečnou časťou mojej *Beatnickej trilógie* pre orchester. Je inštrumentálnym „zhudobnením“ rovnomennej básne *Allena Ginsberga*, z kultovej zbierky *Howl* (Kvílenie). *Ginsberg* v nej jedinečným spôsobom zachytáva splín na *sanfranciskom vrakovisku* v polovici 50. rokov minulého storočia v spoločnosti svojho druha, spisovateľa *Jacka Kerouaca*.

V tieni vaku kedysi mocnej americkej lokomotívy obaja sledujú zjavenie mŕtvej, dávno zvädnutej a zošednutej slnečnice, ku ktorej básnik prednáša svoju dlhú kázeň v hypnotickom, jazzovom rytme nasiaknutom voľnom verši.

Vonkajšia podoba diela sa pohybuje medzi programovým symfonickým obrazom a koncertantnou skladbou, nie je však ani jedným z nich. Je to viac snová spleť alúzií, citátov a referencií, vinie sa ňou duch onoho beatnického splínu, nostalgia za diaľkami, ktoré som nikdy nenavštívil, a minulosťou, ktorú som neprežil...

Jednotlivé inštrumentálne hlasy chvíľami zosobňujú konkrétne charaktery: trúbka je hlasom Jacka Kerouaca, sólová viola „hlasom“ Slnečnice a zároveň duchom Williama Blakea (ktorého Ginsberg vyzýva vo svojej básni), sekcia plechových nástrojov tiež Lokomotívou, sólový klarinet, nástroj schopný s ľahkosťou plávať medzi vodami vážnej hudby, jazzu aj klezmeru, je ideálnym tlmočníkom hlasu americko-židovského básnika a proroka. Text básne je vpísaný do klarinetového partu (zriedkavo sa zjavuje aj v partoch nástrojov orchestra), niekedy ako slová pomyselného inštrumentálneho recitátivu, inokedy iba ako inšpirácia pre sólistickú kreáciu.

Robert Kolář

Marián LEJAVA

(1976)

je oceňovaný slovenský dirigent (2 ceny Radio_Head Awards, Cena Frica Kafendu), skladateľ (Cena Jána Levoslava Bellu, CASMI 2000, USA, Cena Mesta Reichenau, AT, Cena Josefa Bulvu, Cena SOZA 2001 a iné) a pedagóg. Stál na dirigentskom poste popredných slovenských i zahraničných ansámblov pre novú hudbu (VENI ensemble, Melos Etos Ensemble, Prague Modern) a inicioval project VENI ACADEMY, kde pôsobil v rokoch 2010 – 2015 ako dirigent a lektor. Založil tiež telesá Bratislava Contemporary Players (2012) a CODensemble (2022). Premiéroval vyše 200 súčasných ansámblových, orchestrálnych i scénických diel slovenských a svetových skladateľov na festivaloch doma a v zahraničí (Česká republika, Nemecko, Maďarsko, Francúzsko, Čína, Japonsko a iné). Podieľal sa na vyše 30 CD albumoch (Mode records, Naxos, Pavlík Records, Hevhetia, Hudobný fond, Real Music House a iné), z toho dvoch autorských (2006 a 2017). Jeho diela odzneli na domácich a zahraničných festivaloch pre súčasnú hudbu (Melos-Étos, Nová slovenská hudba, Bratislavské hudobné slávnosti, ISCM World New Music Days: Zagreb 2005, Košice 2013 a Tallin 2019, Varšavská jeseň 2006,

Muzički Biennale Zagreb 2005 a 2015 a iné). Na festivale Pohoda vystúpil opakovane ako dirigent VENI ensemble, VENI ACADEMY, Symfonického orchestra Slovenského rozhlasu a s Orchestrom SND s premiérami diel mladých skladateľov z Ukrajiny.

Od roku 2010 je pedagógom na VŠMU v Bratislave, kde vyučuje skladbu a orchestrálne dirigovanie. V rokoch 2007 – 2014 bol dirigentom Operného štúdia VŠMU. Okrem toho prednášal aj na FF UK a PdF UK v Bratislave, na JAMU v Brne, HAMU v Prahe a Akadémii umení v portugalskom Aveire. V rokoch 2018 – 2020 bol externým pedagógom skladby na HAMU v Prahe.

Maria TAYTAKOVA

je všestranná slovenská sopranistka pôsobiaca na medzinárodnej opernej a koncertnej scéne. Absolvovala spev na Konzervatóriu v Bratislave a vokálnu interpretáciu na AU v Banskej Bystrici. Na opernom javisku debutovala v roku 2009 v úlohe Lucie di Lammermoor v Národnom divadle Košice a ďalej interpretovala vyše desiatku rôznych operných postáv. Popri divadelných produkciách sa aktívne venuje aj koncertnej činnosti. Zvláštnu pozornosť venuje hudbe 20. a 21. storočia a interpretácii piesní s dôrazom na tvorbu slovenských skladateľov. Vystupovala so SF, Kolégiom českých filharmonikov, Capellou Istropolitana, Štátnym orchestrom Žilina, Filharmóniou Veneto, Triom Salterio Nobile, Fiori Galanti Ensemble, Pressburg Saxophone Quartet a i. Spolupracuje s viacerými renomovanými slovenskými klaviristami ako M. Lapšanský, P. Pažický a L. Fančovič. Nahrala dva piesňové CD tituly Impressions / Songs (2021) a Cesta / The Journey (2024). V posledných rokoch sa etabluje aj ako organizátorka kultúrneho života. Produkovala scénické kostýmové predvedenie Hasseho serenády *Marc'Antonio e Cleopatra* (1725). Ďalej experimentálny multimedialný projekt *Harawi: Chant d'amour et de mort* (1945) od O. Messiaena v Štúdiu 12 DÚ v Bratislave, s ktorým dostala pozvanie aj na prestížny Festival Avignon Off 2025 vo Francúzsku.

Branislav DUGOVIČ

(1978)

je slovenský hudobník a autor hudby, prezentujúci sa najmä hrou na klarinete a basklarinete. Spolupracoval s domácimi aj zahraničnými umelcami naprieč žánrami (napr. s Danielom Matejom, Eddie Stevensom, Taru Alexandrom,

Matthiasom Loibnerom, Jozefom Luptákom, Ivou Bittovou a mnohými inými). Ako sólista na poli vážnej hudby účinkoval napr. s orchestrami Štátna filharmónia Košice a Capella Istropolitana či s Moyzesovým kvartetom a i. Spolupracoval s viacerými ansámbliami súčasnej hudby (SoozvuK, Veni, Cluster Ensemble a i.), premiérovu uviedol a nahral veľa skladieb od slovenských skladateľov (Berger, Zeljenka, Kupkovič, Adamčiak, Iršai a i.), viaceré mu boli venované. Širšia verejnosť mohla Dugoviča registrovať z albumov Moruša biela a Moruša čierna Jany Kirschner či z albumu Uspávanky s Luptákom, Lenkom, Comendantom a Bugalom. Od 2022 bol súčasťou nórsko-slovenského cross-over projektu „Building Bridges“ spolu s Nilsom Oklandom, Steinarom Raknesom, Jozefom Luptákom, Borisom Lenkom a i. Nahral päť sólových albumov (Diskant, Real Music House, Hlava XXII), za autorský album „Bang Bang Boogie Boogie“ (s E. Stevensom, T. Alexandrom a R. Víchom) mu bola udelená jazzová Cena verejnosti Esprit (2022). Od 2024 je umeleckým riaditeľom festivalu „Bratislava Clarinet Day“.

Štátna filharmónia Košice

bola založená v roku 1968 ako druhý profesionálny symfonický orchester koncertného typu na Slovensku. Prvý koncert novovzniknutého telesa sa uskutočnil v apríli 1969 pod vedením vtedajšieho šéfdirigenta Bystríka Režucha. Orchester Štátnej filharmónie Košice tvorí viac než 80 profesionálnych hudobníkov, ktorí koncertujú nielen doma, ale aj v zahraničí. Od svojho vzniku koncertoval orchester ŠfK na významných medzinárodných hudobných festivaloch a v dôležitých kultúrnych centrách – ako prvý slovenský symfonický orchester sa predstavil v USA.

ŠfK prezentuje svoje umenie okrem aktívnej koncertnej činnosti aj prostredníctvom nahrávok pre rozhlas, televízne a gramofónové spoločnosti, ako sú napríklad Naxos, Marco Polo a iné.

Orchester spolupracoval s mnohými svetoznámymi umelcami: Igor Oistrach, Gidon Kremer, Dietrich Fischer-Dieskau, Ivan Moravec, Josef Suk starší, Sergej Kopčák, Peter Mikuláš, Peter Dvorský, Viktor Fedotov, Valerij Gergiev, Emin Chačaturjan, Natan Rachlin, Thomas Sanderling, Alexander Rahbari, Tadeusz Strugala, Jiří Bělohlávek, Libor Pešek, Václav Smetáček, Ľudovít Rajter, Ladislav Slovák, Ondrej Lenárd, Bystrík Režucha a ďalší.

Štátna filharmónia Košice je organizátorom organového festivalu Ivana Sokola, medzinárodného hudobného festivalu Košická hudobná jar, ako aj festivalu súčasného umenia ARS NOVA.

14/11/25 | Piatok | 19:00

Veľké koncertné štúdio
Slovenského rozhlasu
Bratislava

Symfonický orchester Slovenského rozhlasu

Lenka Novosedlíková *marimba*

Juraj Helcmanovský *cimbal*

Pavel Šnajdr *dirigent*

Haimoni BALGAVÁ

Botanikör

pre sláčikový orchester

Barbora TOMÁŠKOVÁ

Larsen C

pre sláčikový orchester a zvukový objekt

Adrián DEMOČ

Popínava hudba

pre orchester

Martina KACHLOVÁ

Bratislavské mosty

pre orchester

Lenka NOVOSEDLÍKOVÁ ***Koncert pre marimbu, cimbal a orchester***

Na programe koncertu Symfonického orchestra Slovenského rozhlasu sa – s výnimkou skladby Adriána Demoča – stretnú diela štyroch skladateľiek, ponúkajúc zaujímavú konfrontáciu nielen skladateľských poetík, ale aj práce s rôznym médiom. Haimoni Balgavá a Barbora Tomášková ponúknu dve podoby uchopenia sláčikového materiálu, druhá z nich aj s využitím elektroniky. Ostatné dve dámy sa zasa vo svojej tvorbe s chuťou vydávajú k hraniciam toho, čo sa paušálne zvykne označovať slovným spojením „vážna hudba“, hoci každá z trocha iného smeru. Martina Kachlová vo svojej orchestrálnej

suite vzdáva hold piatim bratislavským mostom, Lenka Novosedlíková živú energiu svojho skladateľského prejavu transformuje do dialógov medzi netradičnou dvojicou koncertantných nástrojov – marimbou a cimbalom – a orchestrom. To všetko pod rukami skúseného dirigenta Brno Contemporary Orchestra Pavla Šnajdra.

Haimoni BALGAVÁ

(1994)

je slovenská skladateľka a klaviristka. Vo svojej tvorbe prepája klasickú inštrumentálnu tradíciu so súčasnými hudobnými prístupmi, zvukovým experimentom a interdisciplinárnymi projektmi, ktoré spájajú viaceré oblasti umenia. Vyštudovala kompozíciu na Janáčkovej akadémii múzických umení v Brne a magisterské štúdium absolvovala na Conservatorio Superior de Música Joaquín Rodrigo vo Valencii. Jej diela zazneli na medzinárodných festivaloch a koncertných podujatiach v krajinách ako Švajčiarsko, Lichtenštajnsko, Švédsko, Srbsko, Fínsko, Mexiko, Faerské ostrovy či Španielsko. V interpretácii jej skladieb sa predstavili popredné orchestre, ako napríklad Symfonický orchester Slovenského rozhlasu, Štátna filharmónia Košice, Štátny komorný orchester Žilina, Moravská filharmónia, fínsky Lapin Kamariorkesteri, Linköpings Akademiska Orkester, Orquestra Filharmònica de la Universitat de València, Tallinna Ülikooli Sümfooniaorkester, ako aj komorné telesá špecializujúce sa na súčasnú hudbu – EnsembleSpectrum, Ensemble Metamorphosis či Devanas Duo. Dlhodobo spolupracuje s klaviristkou Kristínou Smetanovou a flautistkou Hanou Hánou, s ktorými realizuje autorské projekty, na ktorých sa podieľa aj interpretačne ako klaviristka. V oblasti elektronickej hudby sa venuje projektu Plantasia, koncipovanému ako kvarteto pre štyri syntetizátory. Projekt vychádza z kultového albumu pre rastliny od Morta Garsona s rovnomenným názvom Plantasia.

Skladba **Botanikör** pre sláčikový orchester čerpá inšpiráciu z rastových procesov v prírode. Vychádza z princípov minimalizmu, vrstvenia a postupného rozvíjania hudobného materiálu. Jednotlivé zvukové štruktúry sa pozvoľna vynárajú, preplietajú a formujú do organického celku, čím evokujú obraz neustále pulzujúceho, žijúceho organizmu. Kompozícia pracuje s predstavou hudobného „ekosystému“, kde má každý element svoju funkciu a prispieva k celkovej harmónii. Svetová premiéra skladby zaznela v decembri 2023 na festivale Meta World Festival v Belehrade

(Srbsko) ako súčasť koncertného programu s témou Nucleus (Jadro) v interpretácii ansámblu Ensemble Metamorphosis.

Haimoni Balgavá

Barbora TOMÁŠKOVÁ

(1990)

popri komponovaní vážnej hudby vystupuje ako performerka-interpretka vlastných kompozícií, v ktorých hrá na vlastných DIY objektoch a prepája ich s klasickými hudobnými nástrojmi a live elektronikou. Vyštudovala skladbu na VŠMU a v Porte na ESMAE. Jej skladby boli uvedené okrem iného na festivaloch: Pražské jaro (skladba skomponovaná na objednávku v r. 2025), World New Music Days in China (2022), Nová slovenská hudba (2021, 2025), Konvergencie (laureátka skladateľskej súťaže v r. 2021), festival Pohoda, Festival NEXT, MFDF Jihlava, Alternativa a Art's Birthday v Prahe, No Noise v Portugalsku, Gibanja Festival v Zagrebe. Vytvorila skladbu na objednávku pre Český Rozhlas do relácie RADIO(C)USTICA – pre rádio Vltava. Spolupracovala okrem iného so súborom Ensemble Modern (DE), Klangforum Wien (AT), Ensemble Terrible (ČR), Anima Musicae (HU), VENI ensemble (SK). Je autorkou hudby k tanečným, divadelným predstaveniam a filmom (Nepriateľ ľudu – Divadlo Aréna 2024), multimediálne predstavenie XXXIII//, Prebytočný človek? (Debora Pastirčáková, 2023, RTVS), Ide furman dolinou, Rieky-Cyklus Eko (Dominik Jursa, 2022, RTVS), film Komu patrí mesto (Jursa, 2022), multimediálne predstavenie MARÍNA (2021), predstavenie Dôvera (2018, choreograf Andrej Petrovič), In Sight Out (2020, Salzburg, Experimental Academy of Dance) a iné. V r. 2024 vyšiel jej debutový album Z DNA (vydavateľstvo Next Festival Records), ktorý získal nomináciu v Radio Head Awards – kategória Experimentálna hudba.

V skladbe **Larsen C** pre sláčikový orchester a zvukový objekt Hystrix Indica som sa snažila použitím zvukového objektu dosiahnuť čo najpestrejšie rozšírenie spektra zvukov, ponúkaných akustickými nástrojmi – sláčikmi. Zvukový objekt, ktorý som si sama vytvorila (počas štúdia na Vysokej škole výtvarných umení – odbor Socha, objekt, inštalácia), obsahuje širokú paletu mikrotonálnych zvukov rozmanitého farebného spektra. Charakterom zvuku sa do určitej miery približuje sláčikom, hoci je evidentné, že ide o zvuk hybridného nástroja. Sláčiky a zvukový objekt vstupujú do dialógu, v priebehu skladby sa tento vzťah rozvíja a transformuje, až napokon splynú v aleatorickej časti Senza tempo.

Barbora Tomášková

Adrián DEMOČ

(1985)

sa narodil vo Zvolene. Popri gymnáziu študoval súkromne u I. Dibáka, v rokoch 2003 – 2011 študoval na JAMU v Brne (František Emmert, Martin Smolka). Absolvoval stáže na Národnej hudobnej univerzite v Bukurešti (D. Rotaru) a Vilniuskej akadémii v Litve (O. Balakauskas). V rokoch 2005 – 2007 bol členom súboru The Barefooted orchestra, počas štúdií na JAMU vystupoval aj ako improvizátor. Hudba Adriána Demoča je pravidelne uvádzaná v zahraničí orchestrami, súbormi a sólistami, napr. Apartment House, Klangforum Wien, Tallinn Chamber Orchestra, Manuel Zurria (Taliansko), M. Paľa, Ensemble Ricercata, E. Drescher, Česká filharmonie, Moravská filharmonie atď. Doteraz mu vyšlo šesť profilových albumov, zatiaľ posledným je album Neha (2023, Another Timbre) obsahujúci dve skladby pre symfonický orchester. Adrián Demoč je laureátom viacerých súťaží: J. L. Bellu (2020), Českej filharmónie (2018), Plural ensemble (2016), Cellotronics competition (2015) či ceny Nadácie L. Janáčka (2008). V roku 2011 sa so skladbou Three movements for string orchestra stal víťazom súťaže a rezidenčným skladateľom na letných kurzoch v Benasque (Španielsko). Venuje sa i publikačnej činnosti, jeho texty vychádzajú v časopisoch Hudobný život a Vlna.

Skladba **Popínavá hudba (2022)** pre orchester pracuje s jednohlasnou melodickou linkou (ale netrúfol by som si povedať, že skladba „je“ o melodickú linku). Táto línia sa rôznym spôsobom obmieňa, pričom často nadobúda nepravidelné tvary a krivky. Pripomína mi popínavú rastlinu, preto ten názov. Je tu aj niekoľko ďalších prvkov: zhluk, jednoduché, no neustále sa meniace tieňovanie melodickú linky (nie príliš zrejmé) a niekoľko nových zvukov, ktoré som nikdy predtým nepoužil. Niektoré sa zjavili vo sne. Kompozičná metóda je pomerne jednoduchá: opakované vnútorné počúvanie, znova a znova, ponor, sústredenosť. S pokorou a otvorenými ušami. Zbaviť sa nepotrebného (osekávaním prebytočného) a urobiť všetko pre to, aby som pochopil, o čom táto vznikajúca hudba je.

Adrián Demoč

Martina KACHLOVÁ

(1990)

je skladateľka, improvizátorka a klaviristka, pedagogička na ZUŠ, lektorka detských workshopov a porotkyňa celoslovenskej súťaže Talent Revúca. Ako skladateľka sa

Kachlová profilovala najprv na brnianskej JAMU u prof. Františka Emmerta, následne na bratislavskej VŠMU, ktorú zakončila doktorandským štúdiom pod vedením Mgr. art. Lucie Papanetzovej, ArtD. a prof. Jevgenija Iršaia PhD. Hru na klavíri vyštudovala na Konzervatóriu P. J. Vejvanovského v Kroměříži u MgA. Jany Špaňhelovej a MgA. Zdeňka Muchu. Jej skladby boli predvedené na rôznych miestach v rámci Českej a Slovenskej republiky a na Slovenskom inštitúte vo Viedni. Okrem iného jej diela odzneli aj v rámci študentského festivalu súčasnej hudby Orfeus, AsynChrónie, Rajecká hudobná jar alebo Nová slovenská hudba. V roku 2017 získala 3. cenu a cenu AHUV v skladateľskej súťaži Generace za skladbu Tri fantázie o čaji. Zo spolupráce s prednými interpretmi možno spomenúť napr. Andreja Gála, Mariána Lejavu, Mucha Quartet, Czech virtuosi, Ensemble Spectrum, maďarský súbor Quaartsiluni ensemble, Trio MCP či domáci Ansámbeľ Asynchrónie. V roku 2021 sa jej skladba Pray for Viola stala súčasťou albumu New Dawn Vol. 2 – La femme armée v podaní komorného zoskupenia Ensemble Spectrum. Kachlová sa venuje aj drobnej aranžérskej činnosti v rôznych žánroch. Spolupracovala napríklad s Kristínou Bartošovou či s Cameratou Janáček na aranžmánoch pre posledné koncertné turné Věry Špinarovej. V rámci improvizáčného dua plankTune (hoboj, klavír/elektronika) sa podieľala na živej improvizovanej hudbe k cyklu nemých filmov v bratislavskom kine Lumière, spolupracovala s tanečnou skupinou HAS a zúčastnila sa množstva koncertov a multimediálnych projektov. V súčasnosti je variabilnou členkou improvizáčného orchestra BIO, v ktorom sa venuje experimentálnemu spevu s použitím drobných perkusíí.

Skladba **Bratislavské mosty** pre orchester skúma päť bratislavských mostov, päť rôznorodých zvukových svetov, plných hudobného humoru a divadla, rozličných komorných kombinácií, aleatoriky alebo napríklad citácie istej hymny, ktorá vyvolá zmiešané pocity najmä v pamätníkoch. Každá časť kompozície čerpá inšpiráciu z konštrukcie daného mosta, jeho tvaru či frekvencovanosti. Okrem toho je skladba Bratislavské mosty aj malým historickým artefaktom. Krátko po jej vzniku totiž prešiel Starý most rozsiahlou rekonštrukciou, počas ktorej sa obnovila aj električková trať. Napriek tomu však tento most v rámci mesta ostáva tým najpokojnejším. V roku 2014, kedy cyklus vznikol, odzneli v premiére tri časti pod vedením

Mariána Lejavu v rámci orchestrálneho magisterského koncertu na VŠMU. Kompletne predvedenie celého diela uzrie svetlo sveta až na tohtoročnej Novej slovenskej hudbe. Skladba je 6-časťovým cyklom: 1. Intro, 2. Lafranconi, 3. Prístavný most, 4. Starý most, 5. Most Apollo, 6. Most SNP.

Martina Kachlová

Lenka NOVOSEDLÍKOVÁ

(1989)

je slovenská skladateľka a interpretka súčasnej a improvizovanej hudby v hre na melodické bicie nástroje. Spolupracovala a pôsobí v rôznych slovenských telesách: Alia Amnis, Asynchronie ansámbl, MCP Trio, Urban

Hudák, Cluster Ensemble, VENI Ensemble a iné. Spoluzaložila a organizuje festival AsynChrónie, ktorý dáva priestor najmladšej skladateľskej generácii. Vo svojej hudobnej poetike spája repetitívne prvky s otvorenosťou v notácii. Snaží sa vytvárať priestor pre individualitu predvedenia skladieb pomocou otvorených partitúr, inštrumentačne alebo improvizácie.

Koncert pre marimbu, cimbal a orchester (2021)

Odkedy sa poznám s Jurajom Helcmanovským, premýšľala som o napísaní diela pre marimbu a cimbal. V roku 2021 som svoj nápad zrealizovala s tým, že by sme si mohli skladbu niekedy, niekde zahrať spolu na jednom pódiu aj s orchestrom. Dnes sa mi na festivale Nová slovenská hudba 2025 toto želanie plní. Som nesmierne vďačná, že sa v mojom *Koncerte pre marimbu, cimbal a orchester* môžem realizovať nielen ako skladateľka, ale aj ako interpretka. Obe tieto umelecké cesty sú mi blízke a prinášajú so sebou osobité hudobné zážitky. Teším sa, že s Jurajom túto skladbu spoločne odpremiérujeme. Bude to pre nás oboch jedinečný zážitok a veríme, že aj pre vás, čo ste si prišli s nami vychutnať novú hudbu. Vznik skladby z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia.

Lenka Novosedlíková

Juraj HELCMANOVSKÝ ml.

(1979)

hru na cimbele študoval na Konzervatóriu v Košiciach a v roku 2004 ukončil štúdium na Akadémii umení v Banskej Bystrici pod vedením maďarskej profesorky V. Herencsár. Zúčastnil sa viacerých cimbalových medzinárodných súťaží: 1999 – Vitebsk, Bielorusko (čestné uznanie), 2000 – Euro Talent Banská

Bystrica (čestné uznanie) a 2001 – Valašské Meziříčí (3. miesto), 2019 medzinárodná súťaž v Budapešti (postup medzi 6 najlepších). Účinkoval s viacerými hudobnými zoskupeniami, s ktorými sa zameriaval na rôzne hudobné žánre. Hral v mnohých krajinách Európy a aj na nezvyčajných pódiiach, napríklad na olympiáde v Londýne či v Európskom parlamente. Ako sólista spolupracoval s Kodály Philharmonic Debrecen, Miskolc Opera, Budapest Symphony Orchestra a príležitostne spolupracuje s Košickou filharmóniou. Spolupracuje ako hosť so zoskupením Urban Hudák, ktoré sa zameriava na interpretáciu diel súčasných slovenských autorov pod vedením skladateľa Juraja Vajóa. V roku 2018 začal spolupracovať s triom MPC v zložení marimba, klavír a cimbal. V repertoári majú diela súčasných skladateľov, venujú sa netradičnej notácii a otvoreným partitúram a snažia sa experimentovať so zvukovosťou nástrojov. Spolupracoval s Ansámbľom Asynchrónie a ansámbľom Ricercata.

Venuje sa aj zdokonaľovaniu nástroja – cimbalu: v roku 2010 vynašiel (dodatočné predné rezonančné otvory), ktoré už úspešne využíva český výrobca cimbalov Všiánsky. Je dlhoročným pedagógom hry na cimbale na Konzervatóriu Petra Dvorského v Košiciach a od roku 2021 vyučuje aj na ZUŠ Jantárová v Košiciach.

Pavel ŠNAJDR
 (1975)

absolvoval na JAMU v Brne najprv skladbu a následne dirigovanie. V súčasnosti je na JAMU doktorandom. Bol členom skladateľského združenia Bezmocná hŕstka a za svoje kompozície bol dvakrát ocenený v skladateľskej súťaži Generace. Sústavne sa venuje interpretácii súčasnej hudby. S brnianskym súborom Ars incognita premiéroval približne štyridsať skladieb súčasných autorov, pričom niektoré z nich vyšli aj na CD. V roku 2001 s týmto súborom vystúpil na Pražskej jari a v roku 2005 na festivale Pražské premiéry v Dvořákovej sieni Rudolfiny.

Pravidelne spolupracuje so Severočeskou filharmóniou Teplice a Filharmóniou Hradec Králové, dvakrát dirigoval na festivale Hudební fórum Hradec Králové. V rokoch 2001 – 2008 bol dirigentom opery Divadla J. K. Tyla v Plzni, kde okrem operného repertoáru naštudoval tiež baletné predstavenia, a to klasické i súčasné (svetová premiéra baletu Zahradka podľa rovnomennej knihy Jiřího Trnku na hudbu Zbyňka Matějů).

V rokoch 2004 – 2007 ho angažovalo Národné divadlo Brno, s ktorým sa zúčastnil na japonskom turné s operou Mozart a Salieri Rimského-Korsakova. V súčasnosti opäť pôsobí v Národnom divadle Brno. Od roku

2007 spolupracuje so Štátnou operou Praha (v apríli 2008 tu naštudoval svetovú premiéru baletu Fantóm opery Petra Maláska a Libora Vaculíka), kde na začiatku sezóny 2008/2009 prijal stály angažmán ako dirigent baletných predstavení.

V sezóne 2011/2012 bol šéfdirigentom opery Moravského divadla Olomouc. V roku 2011 založil súbor BCO – Brno Contemporary Orchestra, s ktorým sa sústreďuje predovšetkým na interpretáciu súčasnej hudby.

Symfonický orchester Slovenského rozhlasu

bol založený v roku 1929. Jeho prvým šéfdirigentom bol Čech František Dyk. Na poste šéfdirigentov sa v ďalších rokoch vystriedali Kornel Schimpl, František Babušek, Krešimir Baranovič, Ľudovít Rajter, Richard Týnský, Ladislav Slovák, Václav Jiráček, Bystrík Režucha, Otakar Trhlík, Ondrej Lenárd, Róbert Stankovský, Charles Olivieri-Munroe, Oliver Dohnányi, Mario Košík a Peter Valentovič. Funkciu šéfdirigenta SOSR-u od sezóny 2019/2020 opätovne prevzal Ondrej Lenárd. Od roku 2020 v orchestri pôsobia dirigenti Konstantin Ilievsky a Adam Sedlický.

Prvé slovenské profesionálne symfonické teleso má za sebou vyše deväťdesiat rokov úctyhodnej histórie. Za ten čas orchester zrealizoval nespočetné množstvo nahrávok nielen pre potreby rozhlasového vysielania, ale aj pre spoločnosti Opus, Supraphon, Naxos, Marco Polo, Arte Nova a iné.

Orchester pravidelne účinkuje na domácich festivaloch ako Bratislavské hudobné slávnosti, Nová slovenská hudba, Melos-Étos, Allegretto Žilina, music festival Piešťany či Radio_Head Awards festival. Je vítaným hosťom aj na zahraničných pódioch, kde opakovane hosťoval v Rakúsku, Nemecku, Maďarsku, Bulharsku, Španielsku, Taliansku, Japonsku, Francúzsku, Hong Kongu, Južnej Kórei i vo Veľkej Británii. Viackrát vystúpil v prestížnej koncertnej sále Musikverein vo Viedni, vo filharmonických sálach v Essene, Mníchove, Kolíne nad Rýnom, Klagenfurte a iných. V rokoch 2016 a 2017 bol rezidenčným telesom operného festivalu v rakúskom St. Margarethen. Udalosťou v nahrávacích aktivitách orchestra bola svetová premiéra opery Ermanna Wolfa-Ferrariho „Šperky Madony“ na CD. K ďalším mimoriadnym umeleckým počinom patrilo nahranie kompletu Šostakovičových a Moyzesových symfónií pre vydavateľstvo NAXOS, ako aj vyše sto CD albumov so skladbami súčasných amerických skladateľov a interpretov. Umenie SOSR-u je dnes možné pravidelne počúvať z vysielania väčšiny svetových rozhlasových staníc a nahrávky filmovej hudby v jeho prevedení zazneli už aj v produkciách ocenených Oscarom.

20/11/25 | Štvrtok | 19:00

Dom umenia Fatra
Žilina

Štátny komorný orchester Žilina

Milan Paľa *husle*

Roman Patkoló *kontrabas*

Marián Lejava *dirigent*

Tereza JAĎUĎOVÁ

Škandinávská suita

pre orchester

Barbora MIŠÍKOVÁ

Šedokruhy

pre sláčikový orchester

Marián LEJAVA

Skylight Suite

pre husle a sláčikový orchester

prestávka

Mirka HALAMO VÁ

O radosti a túžbe

pre orchester

Pavol KRŠKA

**Koncert pre kontrabas
a orchester**

Štátny komorný orchester Žilina predstaví trojicu kratších diel určených komornému orchestru z pera slovenských skladateliek – Barbory Mišíkovej, Terezy Jaďuďovej a Mirky Halamovej – a popri nich aj dve rozsiahlejšie diela s prítomnosťou sólového sláčikového nástroja. V *Skylight Suite* Mariána Lejavu pre husle a sláčikový orchester a *Koncerte pre kontrabas a komorný orchester* Pavla Kršku bude pódium v Žiline patriť dvom vynikajúcim hudobníkom s medzinárodným renomé – Milanovi Paľovi a Romanovi Patkolóvi.

Tereza JAĎUĎOVÁ (2001)

pochádza z juhoslovenského mesta Hurbanovo. Nedávno zavŕšila svoje štúdium na VŠMU pod vedením doc. Lucie Papanetzovej a doc. Ivana Buffu. Jej skladby zazneli na festivaloch Orfeus, Asynchrónie, nsh.komorne či na rôznych workshopoch. V roku 2022 študovala jeden semester vďaka programu Erasmus na Akademii Muzycznej S. Moniuszki w Gdańsku. V roku 2023 získala za symfonickú báseň *Orol vták* tretie miesto na Medzinárodnej skladateľskej súťaži M. Ogińskiego v Minsku. Pravidelne spolupracuje s Poeticou scénou Divadla Galéria v Novom Meste nad Váhom. Ako členka orchestra sa zúčastnila mesačného koncertného turné (2023/24) v Číne. V roku 2025 uviedla Slovenská filharmónia pod taktovkou Ondreja Olosa jej skladbu *Fantázia na Mor ho!* Vo voľnom čase sa venuje písaniu cestovateľských blogov.

Škandinávská suita, op. 27

Myšlienka skomponovať suitu inšpirovanú nádhernou prírodou Škandinávského polostrova mi napadla počas cesty týmito krajinami. Rozhodla som sa pre orchestrálnu formu, v ktorej každú krajinu zastupujú dve charakteristické časti. Prvé dve patria Fínsku, tretia a štvrtá Švédsku a posledné dve Nórsku.

I. Jazero

Pred vami sa rozprestiera rozľahlé, tiché jazero. Hladina sa trbliece pod jemným severným slnkom, kým drevené dychové nástroje nesú jemnú melódiu nad vodou. Flauty napodobňujú spev vtákov, svet sa spomaľuje a v tomto okamihu splývate s prírodou v dokonalej harmónii.

II. Brezový háj

Hudba sa začína živým, nepravidelným rytmom, ktorý pripomína starodávnu vidiecku slávnosť. Sediaci tancujú pod holým nebom, ozýva sa smiech a dupot nôh na zemi. Melódia je nespútaná a radostná, ako bezstarostné chvíle v objatí prírody.

III. Skalnaté pobrežie

Švédske pobrežie je miestom, kde sa stretáva vietor, voda a kameň. Hlboké tóny v sláčikoch evokujú starobylé útesy, zatiaľ čo dychové nástroje sa vznášajú v melódii ako morské vtáky plachtiace nad vlnami. More nikdy neprestáva dýchať – rovnako ako hudba, ktorá zachytáva jeho nekonečný rytmus.

IV. Biely sob

Zasneženou krajinou sa mihne vzácny biely sob. Jeho pohyb je ľahký a elegantný. Melódia s hravou ľahkosťou odráža jeho nespútanosť a čarovnú prítomnosť. Na okamih sa zdá, akoby sa krajina okolo neho ponorila do tajomnej severskej rozprávky.

V. Vodopád

Pizzicato sláčikov začína ako jemné kvapky vody, ktoré postupne silnejú, až sa menia na mohutný prúd. Hudba kopíruje cestu vodopádu – od drobných pramienkov po divokú masu vody, ktorá sa rúti dolu. Vrcholná chvíľa prichádza v okamihu, keď voda dosiahne rieku a splynie s jej nekonečným tokom.

VI. Fjord

Fjordy sú majestátne, nadčasové a neustále sa meniace. Hudba sa dvíha a klesá ako ich strmé svahy – buduje sa, dosahuje vrchol a opäť sa vracia do ticha. Odráža nekonečný kolobeh prírody – neprestajne plynúci, no vždy prítomný.

Tereza Jaďudová

Barbora MIŠÍKOVÁ

(1990)

Životopis nájdete na strane 14.

Skladba **Šedokruhy** bola napísaná na jeseň 2023 pre skladateľskú súťaž *Arco* organizovanú Trnavským komorným orchestrom, ktorú vyhrala. Hudobný materiál pochádza zo svadobných piesní z rôznych regiónov Slovenska, ktoré sú vrstvené a dekonštruované.

Barbora Mišíková

Marián LEJAVA

(1976)

Životopis nájdete na strane 33.

Skylight Suite (Op. 30, 2021) – malá tanečná suita v starom štýle v dvoch dieloch pre sólo husle a sláčikový ansámbl.

Idea k napísaniu takejto suity spracovávajúcej staršie skladby vo mne skrsla ešte v roku 2013, no až na sklonku pandemického roku 2021 vznikla Malá tanečná suita v starom štýle v dvoch dieloch s názvom SKYLIGHT SUITE.

Bola písaná k 40. narodeninám priateľa Mariána Svetlíka, ktorému je aj venovaná. Suita, ako už vyplýva z podnázvu, obsahuje dva diely, ktoré môžu byť uvádzané aj samostatne. Prvý má názov „Ignoble dances“ (nízke, prosté, neurodzené tance) a spracováva niekoľko klavírných skladbičiek z rokov 1993 – 1994 do piatich tancov (1. *Danza iniziale*, 2. *My little dance*, 3. *Danza intermediale: Scherzino*, 4. *Notturmo: My little workout*, 5. *Danza finale*). Druhý diel s názvom „Noble dances“ (teda presný opak) zase kompletný materiál skladby Suita fonica z rokov 1995 a 1999 (vo svojej revidovanej verzii). Jeho štruktúra je trošku bohatšia: *Prima parte: 1. Introduzione*, 2. *Danza I*, 3. *Danza II*, *Seconda parte: 4. Interludio I con scherzino*, 5. *Danza III „Double I“*, *Terza parte: 6. Interludio II con elegia*, 7. *Danza IV „Double II“*, 8. *Danza V*. Starý štýl teda neodkazuje na známe „neo“ štýly, ale na prostú skutočnosť, že spracovávam dávne skladby z čias môjho štúdia na Konzervatóriu. Verzia pre husle sólo a malý sláčikový súbor (6 huslí, 2 violy, 2 violončelá a kontrabas) so slovnou hračkou anglického ekvivalentu priezviska dedikanta môže byť chápaná aj ako hudba „spod svetlíka“ v zmysle skleníka, v ktorom sme sa na určitý čas všetci ocitli. Bol to čas, ktorý sme mohli tráviť napr. aj prehodnocovaním myšlienok, názorov, nazeraní na civilizáciu či svet, alebo starých diel z mladosti. Až dodatočne som si uvedomil, že SKYLIGHT SUITE bola prvou veľkou dokončenou skladbou po HERBSTTAGu. Darmo, husle sú mojím osudom.

Marián Lejava

Mirka HALAMOVÁ

(1969)

je slovenská hudobná skladateľka pôsobiaca v Bratislave. Vyštudovala Ekonomickú univerzitu v Bratislave. V rokoch 1990 až 2004 sa venovala flamencu, džezu a komponovaniu rôznych piesní. Od roku 2004 sa začala venovať aj komponovaniu vážnej hudby. Študovala kompozíciu u Lukáša Borzíka. Jej komorné diela zazneli v rámci viacerých koncertov a festivalov (Asynchrónie, Kompozičné laboratórium, Nová slovenská hudba komorne). Jej diela premiérovali interpreti ako Milan Paľa, Ronald Šebesta, Ivan Šiller, Andrej Gál, Júlia Novosedlíková, Katarína Turčinová, Mária Zajíčková Králiková, Slovak Brass Quintet, Komorný orchester ZOE a ďalší. Skomponovala cyklus piesní Malí športovci a ďalšie piesne a skladby pre deti, viaceré z nich zazneli na rôznych koncertoch. Spolupracovala s Preßburger Klezmer Bandom. Časť jej tvorby je venovaná detským

hudobníkom a detskému publiku (hudba k predstaveniu *Čakajúca chobotnica* a muzikálu *My sa chceme báť*). Venuje sa aj komponovaniu duchovných zborových skladieb.

O radosti a túžbe

Môcť sa radowať z prítomnosti a lásky najbližších, z prijatia inými ľuďmi i z prijatia samého seba, z prírody, práce, hojnosti, zdravia, krásy, umenia a každého dobra je dar. Dokázať sa radowať aj v ťažkých časoch, to je výzva a málokto z nás to dokáže. Ale všetci v srdci túžime po radosti trvalej. A mnohí z nás veria, že jedine Boh dáva poznať cestu života a plnosť radosti v jeho prítomnosti. Po jeho pravici je večná blaženosť.

Mirka Haľamová

Pavol KRŠKA

(1949 – 2025)

patrí k popredným osobnostiam hudobného umenia na Slovensku predovšetkým ako skladateľ veľkých chrámových vokálno-inštrumentálnych diel, ktorým zasvätil väčšiu časť svojej rozsiahlej kompozičnej činnosti.

K vrcholom umeleckej tvorby Pavla Kršku patria veľké vokálno-inštrumentálne skladby na slovenské texty, ako sú Requiem (1989), Stabat Mater (1990), Omša (1993), Te Deum (1998), Missa solemnis (2008), Košickí mučeníci (2010), opera-oratórium Cyril a Metod (2013), Staroslovienska omša (2014) a scénické oratórium Krížová cesta nášho Pána Ježiša Krista (2017) pre sóla, zbor, organ a orchester. Duchovná tvorba je prejavom svojského hudobného jazyka a skladateľovho rukopisu, ako aj odrazom vnútorného bohatstva človeka životom pevne zakotveného v Bohu. Pavol Krška je aj autorom zborových skladieb, koncertov pre rôzne sólové nástroje, ako aj diel pre orchestrálne telesá. Z najvýznamnejších a najviac hrávaných treba spomenúť orchestrálnu skladbu Pocta Michelangelovi (1978), Koncert pre flautu, bicie nástroje a orchester (1983), Koncert pre husle a orchester (2005), Koncert pre klavír a orchester (2012), Koncert pre kontrabas a orchester (2014) a Concerto grosso (2016).

Vytvoril aj množstvo komorných a inštruktívnych skladieb pre deti a mládež. Veľkej obľube sa tešia Slovenské ľudové piesne pre spev a klavír. Za svoju čínorodú prácu získal Pavol Krška viaceré uznania a ocenenia. V roku 2003 získal ako prvý cenu Fra Angelica za osobný prínos ku kresťanským hodnotám v kultúre na Slovensku. V roku 2010 mu bola udelená Cena primátora mesta Ružomberok za významnú reprezentáciu mesta v oblasti

hudobného umenia. V roku 2011 získal Cenu Žilinského samosprávneho kraja za prínos v oblasti hudobnej tvorby. V roku 2012 získal Uznanie za zásluhy o rozvoj a reprezentáciu mesta Žilina. V roku 2013 mu Žilinská univerzita udelila Uznanie za pedagogickú a umeleckú činnosť. Hudobný fond mu udelil v roku 2016 Cenu Jána Levoslava Bellu za celoživotné dielo v oblasti duchovnej tvorby.

Koncert pre kontrabas som skomponoval z túžby priblížiť tento neprehliadnuteľný nástroj publiku ako plnohodnotného nositeľa hudobného výrazu. Vždy ma fascinovala jeho hĺbka, vážnosť, ale aj jemnosť a spevnosť, ktorú v sebe nesie. Kontrabas nie je iba základom hudobnej architektúry – je to hlas, ktorý dokáže rozprávať príbehy.

Pri tvorbe som mal na pamäti nielen technické možnosti nástroja, ale najmä jeho schopnosť vytvárať nálady, dialógy, napätie i pokoj. Orchester v tomto diele neslúži len ako kulisa, ale ako rovnocenný partner – v niektorých momentoch vedie orchester, inokedy kontrabas, no vždy sa ich vzťah mení a vyvíja. Spoločne vytvárajú priestor pre hudobný vývoj, ktorý je pre mňa dôležitý: od úvodného hľadania cez stíšenie a zamyslenie až po dramatický, rytmicky živelný záver.

Nešlo mi len o technickú výzvu pre sólistu – išlo mi o reč, ktorou kontrabas dokáže prehovoriť. O prekvapenie, ktoré čaká tých, čo ho vnímajú len ako temný tieň pod orchestrom. V tomto koncerte sa stáva rozprávačom, niekedy rozvážnym starcom, inokedy rozohnene mladým hlasom, no vždy s charakterom, ktorému verím.

Pavol Krška

Milan PAĽO

(1982)

slovenský huslista, skladateľ sa jedna z najvýraznejších postáv dnešnej hudobnej scény, je typom erudovaného a premýšľavého interpreta, ktorý ide vlastnou cestou. Zatiaľ čo iní hudobníci stavajú kariéru na niekoľkých skladbách, on študuje stále nové diela. Neuvažuje pritom v zavádzajúcich kategóriách „velikáni“ a „kleinmeistri“ – všetkým skladateľom prisudzuje rovnaké právo na to, aby ich hudba znela, pristupuje k nim s pokorou a odhodlaním preukázať účinok ich tvorivých výpovedí.

Zásadný vplyv na formovanie Paľovho hudobného prejavu mala spolupráca so skladateľmi, ktorá vyústila do vzniku množstva skladieb „šitých“ jemu na mieru. Jeden z najväčších impulzov mu dodal umelecký kontakt

s významným francúzskym organistom a skladateľom Jeanom Guillou. Dnes je Milan Paľa vyhľadávaným interpretom nových diel, ktorý má za sebou veľké množstvo premiér skladateľov svetových (o. i. Guillou, Dusapin, Tüür, Kõrviits, Sirodeau), českých a slovenských (Emmert, Iršai, Lejava, Demoč, Kmiťová atď.).

Hoci je jeho repertoár značne široký a zasahuje do všetkých období od baroka po súčasnosť, jeho doménou zostáva hudba 20. a 21. storočia, ktorú prezentuje na prestížnych pódiumoch. V posledných rokoch vystúpil na festivaloch ISCM World New Music Days, Muzički Biennale Zagreb, Pražské jaro, Hudební fórum Hradec Králové či bratislavský Melos-Étos, v sálach ako Großes Festspielhaus v Salzburgu, Narodowe Forum Muzyki vo Wroclawi alebo Saarländische Staatstheater spolu s orchestrami ako Filharmonie Brno, Symfonický orchestr hl. m. Prahy FOK či Slovenská filharmónia pod taktovkou dirigentov ako Dennis Russell Davies, Alexander Liebreich, Case Scaglione, Pierre-André Valade, Łukasz Borowicz, Jakub Hrůša, Juraj Valčuha alebo Marián Lejava uviedol husľové koncerty autorov ako Edward Elgar, Béla Bartók, Karol Szymanowski, Erich Wolfgang Korngold, Alfred Schnittke, Valentin Bibik, Karel Husa, Harrison Birtwistle, Esa-Pekka Salonen či Pascal Dusapin.

Nezvyčajne rozsiahla, kvantitatívne a obsahovo unikátna je Paľova diskografia vydávaná na značke Pavlík Records. Zahŕňa sonáty pre husle (violu) sólo alebo so sprievodom klavíra svetových skladateľov (napr. Beethoven, Brahms, Grieg, Bartók, Šostakovič, Weinberg), husľové koncerty Albana Berga, Karola Szymanowského či Alfreda Schnittkeho. Za posledné štyri koncertné sezóny vydal Paľa sedemnášť albumov s hudbou Pascala Dusapina, Samuila Feinberga, Valentina Bibika, Alfreda Schnittkeho, Georgea Enescu, Leoša Janáčka, Broniusa Kutavičiusa, Romana Bergera, Adriána Demoča a Jany Kmiťovej i vlastnej skladateľskej tvorby, z ktorých veľkú časť nahrál so svojou umeleckou a životnou partnerkou, klaviristkou Katarínou Paľovou. Významné postavenie v Paľovej diskografii zaujíma nahrávka Bachových *Sonát a partít BWV 1001 – 1006 a Suit BWV 1007 – 1012*. Za jedinečné počiny je možné označiť nahrávky kompletnej slovenskej tvorby pre sólové husle (*Violin Solo in the Works of Slovak Composers I – V*), projekt *Cantūs Moraviae* zacielený na tvorbu pre sólové husle alebo violu moravských skladateľov a album *Milano* so skladbami napísaným pre rovnomenné päťstrunové husle z Ateliéru Bursík, obohatené o spodný violový register.

Milan Paľa hrá na husle Preetorius z dielne brnianskeho Ateliéru Bursík.

Roman PATKOLÓ

(1982)

sa narodil v Žiline a už ako 13-ročný začal študovať na Žilinskom konzervatóriu u prof. Jána Krigovského. O dva roky neskôr pokračoval v štúdiu na Hochschule für Musik und Theater München u prof. Klausu Trumpfa. Počas svojho štúdia bol štipendistom nadácie A. S. Mutterovej, na podnet ktorej absolvoval prehrávky u významných osobností v oblasti klasickej hudby, akými sú Sir André Previn, James Levine, Gidon Kremer, Zubin Mehta, Daniel Barenboim, Krzysztof Penderecki a Kurt Masur. Ako 24-ročný získal titul profesora a začal vyučovať na Hochschule für Musik und Theater v Mníchove, neskôr na Hochschule für Musik vo švajčiarskom Bazileji. Vysoká škola múzických umení mu udelila čestný akademický titul Dr. h. c. Je držiteľom viac ako 20 medzinárodných cien a ocenení, ako sú 1. miesta na medzinárodných súťažiach v Nemecku a USA; Europäischer Kulturförderpreis (odovzdávaná pod záštitou prezidenta Nemeckej spolkovej republiky v Berlíne); medzinárodná cena mesta Toronto „Glenn Gould Protege Prize“, (na odporúčanie Sira A. Previna), ktorú obdržal od primátora mesta Toronto; medzinárodná cena Aidi Stucki, New York, USA (na odporúčanie A. S. Mutterovej); Cena Opus Klassik, Berlín (v kategórii inštrumentalista roka 2018), ako aj prestížnych národných ocenení, akými sú Cena Primátora mesta Žilina; Cena Tatra Banky (v kategórii mladý tvorca); Cena L. Rajtera; Štátne vyznamenanie prezidentom SR (2019) a Krištáľové krídlo (2018).

Sólové koncerty a duo koncerty s A. S. Mutterovou odohral v Európe, Ázii a Amerike v koncertných sálach, akými sú Carnegie Hall, Berlínska filharmónia, Musikvereinssaal Wien, KKL Luzern, Elbphilharmonie Hamburg atď. s orchestrami London Symphony Orchestra, Česká filharmónia, Slovenská filharmónia, Deutsches Symphonie-Orchester Berlin, Konzerthaus Orchester Berlin, ŠKO Žilina, Symfonický orchester Slovenského rozhlasu, Mníchovský komorný orchester, SWR-Rundfunksinfonieorchester Stuttgart, Štátna filharmónia Košice, Boston Symphony Orchestra, National Symphony Orchestra of Washington atď.

Vystupoval v rôznych televíznych reláciách venovaných klasickej hudbe, ako napr. v ZDF v duu s Maximom Vengerovom. Na podnet A. S. Mutterovej vznikli nové duá a dvojkoncert pre husle, kontrabas a orchester od skladateľov ako sú Sir A. Previn, K. Penderecki, S. Currier, W. Rihm, ktoré Roman odpremiéroval spolu s A. S. Mutterovou a nahrali ich pre Deutsche Grammophon. V sezóne 2024/2025 bol „artist in residence“ Thüringenskej filharmónie. Roman Patkoló hrá na talianskom nástroji „N. Gagliano“ z 18. storočia.

Štátny komorný orchester Žilina

(ďalej len ŠKO) oslávil v uplynulom roku 50. výročie od svojho založenia. Počas 51 sezón svojej existencie uviedol spolu 3 526 koncertov, z toho 1 720 na domácom pódium v Žiline, 773 v iných slovenských mestách a 1 034 v zahraničí na 314 turné v 37 krajinách sveta – takmer vo všetkých štátoch Európy, v Tunisku, Turecku, Arménsku, Južnej Kórei, štyrikrát v Japonsku, trikrát v Číne, dvakrát v USA, dvakrát v Kanade a ako prvý slovenský orchester na juhoamerickom kontinente v Brazílii.

Kvalita hráčov, z ktorých mnohí boli absolventmi žilinského konzervatória, ako aj skúsenosti a majstrovstvo prvého šéfdirigenta Eduarda Fischera umožnili hneď po vzniku rýchly umelecký rast orchestra. Jeho ďalšími šéfdirigentmi boli postupne Jan Valta, Leoš Svárovský, Oliver Dohnányi a Simon Chalk. Od 50. sezóny je novým šéfdirigentom ŠKO mladý český dirigent František Macek. V roku 1977 získal orchester medzinárodné uznanie, keď sa stal festivalovým orchestrom Salzburger Festspiele. Zakrátko dostal pozvanie na Pražskú jar a potom nasledovali úspešné koncerty na mnohých medzinárodných festivaloch v Európe aj zámorí. Predstavil sa v takých významných koncertných sálach ako Musikverein a Konzerthaus vo Viedni, Rudolfinum v Prahe, Konzerthaus a Dóm v Berlíne, Katedrála sv. Františka v Assisi, Veľká sála Petrohradskej filharmónie, Palác hudby v Barcelone, Concertgebouw v Amsterdame, Symphony Hall v Osake, Metropolitan Art Hall v Tokiu, Kráľovská opera v Bruseli, Gasteig v Mníchove, Invalidovňa v Paríži, Arena v Ženeve, Palacio de Deportes a Teatro Abadia v Madride, Pavilhao Atlantico v Lisabone, Glenn Gould Studio v Toronte, Národné centrum interpretačného umenia v Pekingu, Centrum umenia v Soule atď.

Ako jediný slovenský orchester bol ŠKO v rokoch 2004 – 2019 zapojený do významného medzinárodného projektu európskych orchestrov ONE – Orchestra Network for Europe v rámci programu Európskej komisie Creative Europe. Od roku 2021 realizoval projekt podporený z Grantov EHP a štátneho rozpočtu SR „Preladme na novú vlnu – Dom umenia Fatra Žilina“, ktorý ukončil slávnostným koncertom 26. 10. 2023. Pre hudobné vydavateľstvá Opus, Donau, Naxos, Brilliant Classics, BMG, OEHMS Classics, Hevhetia, Music Master, Diskant a i. uskutočnil mnoho nahrávok s dielami od baroka až po súčasnú tvorbu s dôrazom na diela slovenských skladateľov. Pre Brilliant Classics nahral kompletnú nahrávku Mozartových tancov (6 CD) a pre NAXOS kompletnú nahrávku diel Johanna Straussa st. (22 CD). Orchester sa od svojho vzniku systematicky venuje uvádzaniu slovenskej tvorby. Uviedol spolu 377 slovenských skladieb, z čoho 187 v svetovej premiére, mnohé z nich priamo na objednávku ŠKO.

USPORIADATEĽ

www.sssk.sk

Festivalový tím a dramaturgia

Lukáš Borzík • Katarína Staňová

Jana Kmiťová • Robert Kolář • Martina Kachlová

Viliam Gräffinger • Ľuboš Bernáth

Sprievodné texty: Robert Kolář

Jazyková redakcia: Mirka Haľamová

Grafický dizajn: Anna Borzíková

Hlavným partnerom podujatia
je Fond na podporu umenia

u. fond
na podporu
umenia

Podujatie sa uskutoční s finančnou podporou

Partneri

Mediálni partneri

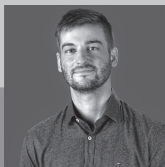

ZMENA PROGRAMU A UČINKUJÚCICH VYHRADENÁ

koncert laureátov

4. ročníka skladateľskej súťaže
festivalu komornej hudby
Konvergenencie

k
o
n
v
e
r
g
e
n
c
i
e

16. 11. 2025

18:00

synagóga senec

vstup voľný

stanislav **pristáš** *krajina večnej mladosti (tír na nóg)*
damián **štefan** *suita pre klarinet a violončelo*
jakub **smiček** *what are we hiding under all this?*
matúš **babka** *suite de minutes*
michael **blažek** x

účinkujú: Branislav Dugovič, Ronald Šebesta,
Jozef Lupták, Albín Blaho a d.

u. fond
na podporu
umenia

skladateľskú súťaž
z verejných zdrojov
podporil
Fond na podporu umenia

partneri

mediálni partneri

konvergenencie.sk

Spolok slovenských skladateľov

www.sssk.sk

